Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 111 (1861) ♦ Субота, 13 червня 1998 року ♦ Ціна договірна

Заблукав тролейбус у каштанах



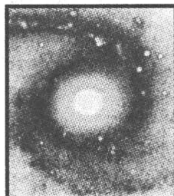
... А річ у тім, що в Сумах, на вулиці Петропавлівській, гілля каштанів майже сплітається над проїжджою частиною, і це вельми клопітно для місцевих тролейбусів. Але приїжджий пішохід може на тій вулиці заблукати добровільно — від захоплення й надміру почуттів. Бо це дуже гарна вулиця. Там, приміром, можна зустріти оцю чарівну юну сумчанку. Звуть її Наталею, вона любить і передплачує газету «Голос України». А працює Наталя в грізній установі, де борються зі злочинністю. З огляду на це мені іноді хочеться (зовсім ненадовго!) стати (у-у-у-у!) злочинцем, а потім швиденько піти й здатися властям. Але я наважуся зробити це тільки в Сумах, тільки на вулиці Петропавлівській — і більш ніде в світі...

(Закінчення на 2-й стор.).



Тягар безвідповідальних балансів і тимчасових міністрів

6



Можливо, нас вирощують, як айстри...

10



Виселення

12

Є ядерна парасолька. Може випасти і ядерний дощ

Учора у Лондоні відбулося екстрене засідання міністрів закордонних справ країн — членів «великої сімки». На цю зустріч запросили й міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка, а також глав зовнішньополітичних відомств усіх держав, що мають потенціал для створення власної ядерної зброї. Таке розширене засідання спричинено однією з його головних тем: ядерними випробуваннями в Індії та Пакистані.

(Закінчення на 8-й стор.).

На стрілі — 80 тонн

Унікальний самохідний кран вантажопідйомністю 80 тонн створено в Одесі науковцями Українського інституту кранобудування та фахівцями АТ «Краян». Споруджений на базі модернізованого шасі ракетовоза новий підйомник відзначається не тільки потужністю, а й маневреністю та економічністю. За технічними й екологічними показниками він не поступається світовим аналогам. А ось за вартістю — у два з лишком рази дешевший.

З урахуванням того, що підйомні машини в Україні та близькому зарубіжжі вже виробили свій ресурс на 60—80 відсотків і їх парк останніми роками майже не поповнювався, новинка має зацікавити військовиків, рятувальні служби, а також виробничників, зокрема нафтота газодобувників.

Врожай-98

Солодке життя не таке вже й солодке

Як повідомили в Міністерстві агропромислового комплексу, аграрники всіх категорій господарств посіяли цукровий буряк на 1 млн. 23 тис. га — на 177 тис. менше, ніж передбачено постановою Кабміну «Про нарощування обсягів виробництва цукрових буряків та цукру». Густоту рослин сформовано на 90% площ. За прогнозами, якщо рік видасться врожайним, селяни зберуть 21,4 млн. тонн стратегічної культури (постанова передбачає 30 млн.). Цього вистачить, аби переробні підприємства зварили 2,5 млн. тонн цукру (офіційний папірець регламентує видати на-гора 3 млн. 464 тис. тонн).

Лист на першу сторінку

Ще встигли передплатити

Слава Богу, нарешті принесли пенсію! Перше, що зробили, —передплатили «Голос України», тепер будемо з улюбленою газетою, яка давно стала в нашій родині надійним другом і порадником. Ми завжди з нетерпінням чекаємо кожного наступного номера. Дуже вдячні працівникам за цікаві, сміливі і правдиві публікації. Щастя вам усім!

Володимир та Людмила МАЙОРОВИ.
Вільногірськ
Дніпропетровської області.



Щиро вітаємо нашого колегу — власного кореспондента газети на Буковині Василя Бабуха з присвоєнням звання «Заслужений журналіст України». Браво, Василю! Так тримати!

Голосоукраїнці.

СПРОБУЙ І ВИГРАЙ!

Путівки від нової профспілки

Зміниться таки наше суспільно-політичне і правове життя, якщо дістає визнання вже провідна в нашій державі Дніпропетровська обласна незалежна профспілка працівників наукових і виробничих підприємств. Петро Петриченко, що її очолює, вже кілька разів виступав на сторінках «Голосу України», отож читачі добре знають про послідовну діяльність цієї профспілки.

А щойно Петро Миколайович повідомив приємну новину: за участі новітніх регіональних і територіальних профспілок працівників різних форм власності Криму, Києва і 14 областей — Харківської, Донецької, Львівської, Черкаської, Чернігівської та інших —відбувся установчий з'їзд, на якому на базі Дніпропетровської обласної створено Всеукраїнську профспілку працівників науки і виробництва України. Обрано її центральний комітет, а головне — визначено ті сучасні механізми, які нарешті гарантують ефективний захист інтересів трудящих у теперішніх непростих і часом викривлених обставинах та реаліях.

(Закінчення на 2-й стор.).

❍ Українським сільгоспвиробникам буде надано 3 тисячі автомобілів «ГАЗ» на умовах відстрочки платежів під заставу майна ДАК «Хліб України».

❍ Унаслідок вибуху газу на коксохімічному заводі в Авдіївці Донецької області 24 працівників травмовано.

❍ Сума іноземних інвестицій в економіку Криму сягнула 150 млн. доларів.

P. S.

У номер

Шведський сірник?

Налагодити в Україні виробництво сірників допоможе шведська технологічна лінія, монтаж якої розпочато на колишньому військовому заводі в райцентрі Березне Рівненської області. Підприємство, де створюють 120 робочих місць, максимально наближено до основної сировинної бази — осикової деревини, що досі була баластом лісозаготівель і не знаходила збуту. Вже у грудні нинішнього року перша партія продукції зійде з конвеєра. Після виходу на проектну потужність фабрика видаватиме щороку 630 мільйонів коробок товару, причому за ціною дешевшою, ніж та, за якою завозять нині з Білорусі або Росії. За розрахунками фахівців, область одержить потужне джерело поповнення бюджету, адже виробники матимуть від реалізації сірників близько трьох з половиною мільйонів гривень прибутку.

Щоб держава розрахувалася з громадянами

«Наша комісія працюватиме доти, доки всім працюючим не повернуть чесно зароблене», — наголосила на прес-конференції 11 червня Юлія Тимошенко (фракція «Громади»), голова тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з вивчення ситуації щодо забезпечення конституційних прав громадян України на отримання заробітної плати, стипендій, пенсій та інших соціальних виплат.

Як відомо, одним з перших рішень нового парламенту була постанова про створення тимчасової слідчої комісії, щоби зрештою поставити крапки над «і» в історії з боргами держави перед своїми громадянами. На її першому робочому засіданні визначили основні принципи роботи комісії, відбувся розподіл обов'язків. Насамперед планується проаналізувати надходження до доходної частини бюджетів усіх рівнів, а також правомірність використання цих коштів.

Як підкреслив заступник голови тимчасової слідчої комісії Євген Жовтяк (фракція Руху), увагу передовсім приділятимуть виконанню захищених статей бюджету. Адже Верховна Рада, приймаючи кошторис держави, передбачає не тільки витрати на зарплату, а й визначає джерела для виконання державних зобов'язань. На думку народного депутата, часто-густо кошти використовують не за призначенням, а місцевим бюджетам пропонують затвердити бюджети з прихованим дефіцитом. Так, у Києво-Святошинському районі місцевий бюджет може покрити лише 41 відсоток нагальних потреб фінансування роботи своїх закладів.

Євген Жовтяк вважає, що комісія повинна зробити насамперед політичні висновки, аби не тільки визначити причини, які породили це явище, а й зробити все для того, щоб така заборгованість не виникала.

У своїй роботі комісія планує опертися на підтримку громадськості і з її допомогою повернути заборгованість жителям України.

Юлія Тимошенко водночас переконана, що комісія —інструмент для розв'язання економічних і соціальних проблем, а не інструмент політичних розборок.

Володимир КОРОЛЮК.

У нас можливо все...

Думки з приводу

Були сподівання, що коли з дистанції зійдуть амбітні, але поки що маловідомі фігури парламентської еліти і «в бій» за місце Голови вступлять досвідчені «старики», виборчий марафон зрештою завершиться результативно. Але пройдено вже сім етапів, а кінця протистоянню не видно. Навпаки, навіть — зростаюча вибухонебезпечність ситуації. А як вийти з неї? І чи не поставлено парламент перед фактом втручання, прямого чи опосередкованого, Президента? Можливо, ситуація «стіна на стіну» і стане підґрунтям для такого втручання. Своє бачення суті порушеного питання висловили народні депутати.

Станіслав НІКОЛАЄНКО, об'єднана фракція Соціалістичної та Селянської партій (Лівий центр):



— Для подолання кризи варто зробити перерву в сесійних засіданнях і провести зустрічі народних депутатів з виборцями в трудових колективах. Тоді, напевне, зміняться критерії в оцінках діяльності Верховної Ради.

Щодо можливості втручання Президента в справи Верховної Ради... Власне, воно, мабуть, є з першого сесійного дня. І вже спричинило нинішнє затяте протистояння. Тепер пішов поголос про реорганізацію Верховної Ради — утворення двох палат тощо. Але пряме втручання унеможливлюється нинішньою вкрай напруженою ситуацією в соціальній сфері. Його не допустять і політичні партії, котрі, якщо це станеться, піднімуть народ на акцію громадянської непокори. Не допустить цього і міжнародна спільнота. І краще не доводити справу до критичної межі.

Роман БЕЗСМЕРТНИЙ, фракція НДП, представник Президента у Верховній Раді:



— Варто припинити парламентські засідання до наступної середи, щоб провести міжпартійні консультації. Виробити тимчасовий регламент роботи Верховної Ради, який відповідав би суті сформованого парламенту, його пропорційному характеру. Слід підготувати нормативний акт для роботи погоджувальної ради фракцій як одну з визначальних структур діяльності парламенту. А крім того, виробити також принциповий підхід до процедури обрання Голови Верховної Ради та його заступників, керівників комітетів.

Нарешті, під час першої сесії Президент не збирається застосовувати якихось засобів впливу на перебіг подій у Верховній Раді. А щодо чергової сесії, то є певні положення Конституції, які визначають дії Президента, коли упродовж 30 днів сесія не розпочне роботу.

Мене особисто турбує, що ми потроху із стану парламентської кризи переходимо в стан кризи конституційної, коли цей основний документ не підказує шляхів розв'язання назрілих проблем.

Михайло БРОДСЬКИЙ, фракція «Громади»:



— Спосіб може бути простий: треба працювати, не виходити із сесійної зали доти, доки не оберемо керівні органи. Це сесії вже пропонувалось, але така перспектива не знайшла підтримки. Чому? Відповідь, як кажуть, на поверхні: таким фракціям, як НДП, Рух та деякі інші, перед прийняттям відповідальних рішень треба обов'язково бігати на вулицю Банкову для одержання належних вказівок.

А щодо можливого втручання Президента, то, знаючи його і його оточення, доречно сказати: ці люди можуть утнути що завгодно...

Іван ДМИТРЕНКО.

Спочатку висновки, а потім поправки

Зміни і поправки до Конституції можуть розглядатися Верховною Радою України тільки після позитивного висновку Конституційного суду про їх конституційність.

Такого висновку дійшов Конституційний суд України, який у четвер оголосив своє рішення за конституційним зверненням Президента про офіційне тлумачення статей Конституції, що регулюють внесення змін до Основного Закону, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

За словами судді-доповідача КС Петра Мартиненка, Верховна Рада не має права розпочинати розгляд законопроекту про внесення змін до Конституції без звернення до КС. При цьому висновок суду повинен бути отриманий до початку розгляду цього законопроекту і є обов'язковим для Верховної Ради.

У разі, якщо в процесі його розгляду проект буде змінений, остаточно він може бути затверджений тільки за наявності позитивного рішення КС про законопроект з внесеними поправками.

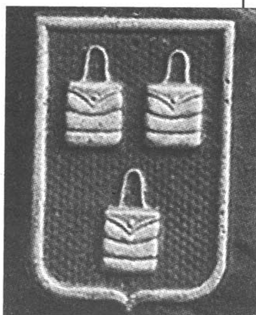
Суд визначив, що тільки парламент має право звернутися в КС з ініціативою щодо давання висновку з законопроекту про внесення змін і доповнень до Конституції. Як відзначив П. Мартиненко, звернення до КС за висновком є «обов'язком Верховної Ради».

На прохання Президента України КС роз'яснив, що парламент попереднього скликання, що прийняв Конституцію 28 червня 1996 року, мав право протягом терміну своїх повноважень вносити зміни в Основний Закон. Водночас, як наголосив П. Мартиненко, до повноважень нинішнього складу парламенту не належить остаточне затвердження попередньо схвалених депутатами 13 скликання змін до Конституції.

ВР минулого скликання попередньо схвалила низку змін до Конституції, що стосуються пенсійного забезпечення.

Заблукав тролейбус у каштанах





(Початок на 1-й стор.).

Взагалі ж Суми — то таке місто, що може справити неабияке враження на центральноукраїнське серце. Бо тут, на пограниччі, усе буденно знайоме проступає в якихось особливих проявах. У цьому Слобожанщина може навіть позмагатися з Галичиною — нашим західним пограниччям, яке чомусь вважається настільки істинно українським, ніж будь-що інше. Можна повірити — якщо ви не бачили Сум. Коли побуваєш тут, барокові узори цього міста без слів пояснять тобі, чому Олесь писав такі гарні вірші, і чому Нарбут намалював ще ті, перші, українські гривні саме такими, якими вони й залишилися в історії. Отож, заблукавши хоч раз у центрі Сум, ти можеш несподівано вийти на ясний простір і трохи позбутися патріотичного дилетантизму, притаманного багатьом українцям. А на оцих аматорських знімках — дещо з вражень останньої поїздки: тролейбус, що заблукав у каштанах, Спаський собор, герб міста...

Віталій ЖЕЖЕРА.



Путівки від нової профспілки

(Початок на 1-й стор.).

Профспілка насамперед домагатиметься вчасної виплати найманим працівникам заробітної плати.

І ще одна, не менш приємна новина: ЦК нової профспілки — а штаб-квартира її розташована у Дніпропетровську — починає з того, що виступає спонсором лотереї для передплатників "Голосу України" на Дніпропетровщині, пропонуючи для розіграшу путівки в найпопулярніші санаторії та оздоровниці України. Навіть на вибір і за бажанням, уточнює Петро Петриченко, тих читачів, яким ці виграші дістануться.

Отож передплатники Дніпропетровської області мають змогу отримати не лише набори емальованого кухонного посуду Новомосковського трубного заводу, а й лікувально-санаторні путівки, щоб добре та з користю для свого здоров'я відпочити.

Удачі вам!

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Анатолій КАРАСЕНКО, журналіст

Хотіли доїти корів, а доять бюджет

Фейлетон

Міністр грошей запросив до себе міністра села на дачу, сіли за столик під яблунею, налили, як годиться, по грамульці.

— За що вип'ємо? — скромно спитав міністр села.

— А хоча б за оцю яблуньку з налитими, мов дівочі груди, бруньками, — відповів міністр грошей.

— «Лучше нету того цвету, когда яблоня цветет...» —погодився міністр села і перехилив чарчину.

— «Лучше нету той минуты, когда милая идет...» —підхопив міністр грошей і перехилив і собі.

Помовчали...

— Брате-міністре, — першим озвався міністр грошей, — а чи згоден ти, що живемо ми, най його мамі, у дуже, навіть дуже-дуже демократичній державі?

— Не зовсім, — сам собі на умі, відповів міністр села.

— А я тобі, брате-міністре, доведу, що це так. І доведу на прикладі твого ж таки села. Ти, брате-міністре, людина у нашій компанії нова. А твій попередник не раз губи облизував від солодкого, най його мамі, слова «демократія».

Міністр села мимоволі і собі провів язиком по губах.

— Так-от, брате-міністре, ідеш, приміром, ти до прем'єра і думаєш: ну, зараз почне, най його мамі, стружку знімати, перевесла з тебе крутити, а виходиш — наче в сауні разом пиво пили.

Викликає президент. Ну, думаєш, цей уже спуску не дасть. У баранячий ріг скрутить, на муку перемеле, сім шкур спустить.

Міністр села при цих словах здригнувся.

— А виходиш — наче на іменинах побував, —усміхаючись, продовжував міністр грошей. —Демократія, братику-міністре, це — велика, най його мамі, штука...

Налили ще по грамульці. Замислилися... По паузі міністр грошей і питає так лагідно-лагідно:

— Брате-міністре, а ваші пани-добродії 19 мільйонів гривень централізованих капіталовкладень куди, вибачте на слові, засунули?

— Ці грошики, — байдуже відповів міністр села, до чогось уважно прислухаючись, — засунули, як ви кажете, фермерам та сільгоспвиробникам...

— Соловейко співає, — вловив міністр грошей те, до чого дослухався міністр села.

— Солов'ї прилетіли, — зітхнув міністр села.

— Отак узяли й засунули? Без переліку будов, без затвердження обсягу робіт?..

— Холодний май — буде гарний урожай, — замріяно сказав міністр села.

— А правда, що 23 мільйони гривень ваші пани-добродії також позичили недержавним організаціям? На безповоротній основі?

— Бог його знає, — повертаючись до реальності, відповів міністр села. — Ви самі сказали, що я у вашій компанії — людина нова. Добре лишень знаю, що на 500 тисяч гривень купили квартири, деяке обладнання, зробили ремонт...

— Кажуть, Рахункова палата, най його мамі, передає документи до прокуратури...

— До прокуратури? — здригнувся міністр села.

— Та ви не здригайтеся, брате-міністре. Ви вже другий раз здригаєтеся. Наша генеральна прокуратура — як та синиця, що обіцяла море запалити. І запалить не запалила, а тільки слави наробила...

— А пересудливі жінки побрали ще й ложки. Як море буде закипати, щоб юшки добре посьорбати, якої зроду не сьорбали...

— То ви ще й у поезії кохаєтеся, брате-міністре?

— Аякже. Сьогодні вранці прокинувся і, перш ніж ноги опустити в капці, склав вірша: «На городі стоїть баба, а в повітрі — флот. Хай живе державна влада! От!»

— Це ніби подражаніє нашому класикові Павлу Григоровичу Тичині, най його мамі, — усміхаючись, сказав міністр грошей.

— Куди мені, — скромно відповів міністр села.



— А відносно прокуратури не беріть дурного в голову, — заспокоїв міністр грошей, — у нас бюджет не доять хіба що тільки ледачі, най його мамі.

— Не перегинайте палиці, брате-міністре.

— Якої палиці? Я вам пальці зараз як почну загинати, то рук і ніг не вистачить. «Укрресурси», наприклад, хапонули з бюджету 4,5 мільйона гривень на добудову риболовецьких суден, відкрили бюджетні рахунки в банку «Ліга». «Лігу» шторм поглинув безслідно, а в бюджеті — дірка від бублика. 10,3 мільйона гривень...

— ...як корова язиком злизала, — знайшов порівняння міністр села.

— Як корова язиком, най його мамі, — погодився міністр грошей.

— Чуєте, як витьохкує? — приклав палець до губ міністр села. — Мабуть, уже солов'їху угледів...

— Ех, мені б ваш клопіт, брате-міністре. Свого часу Держкомлегтекс позичив 6 мільйонів 980 тисяч гривень, щоб купити в Узбекистані бавовну. Бавовну переробили, продукцію не реалізували, а 4 мільйони 745 тисяч гривень...

— ... як корова язиком злизала, — підхопив міністр села.

— Далася вам ця корова, най його мамі, — промовив з серцем міністр грошей. — Ось київський завод «Буревісник» позичив 1 мільйон 400 тисяч гривень для випуску дойльних апаратів...

— Вони що, з дуба впали? — усміхнувся міністр села. — Кого доїть?.. На фермах — по три каліки залишилось...

— Бюджет доять, бо 1 мільйон 400 тисяч...

— ...як корова...

— Брате-міністре, поміняйте пластинку, бо їй-богу розсерджусь... Це — квіточки. А ягідки... Мінпром до того допозичався, що тільки процентів і пені винен 70 мільйонів гривень, більше, ніж позичав. А позабюджетні фонди? — перейшов на шепіт міністр грошей. — Їх в Україні — 600! Ви чуєте — 600! При всіх міністерствах і відомствах. Які там пальці на руках і ногах! І всі денно і нощно доять платників податків. Дійниць скоро на всіх не вистачить, най його мамі...

— Я бачу, що в чужих городах ви, брате-міністре, пасетеся добре,— глибокодумно зауважив міністр села.

— Попасіться й ви у нашому,— погодився міністр грошей, піймавши на льоту думку колеги-аграрника. —У хащах наших пасовищ сам чорт ногу зламає. Торік, наприклад, ми самих взаємозаліків угатили на 3,5 мільярда гривень. Звучить!

— І все це пішло у звіт як виконання бюджету?

— Аякже. Інакше й бути не може, — відповів міністр грошей.

— Так що, доїмо разом, брате-міністре?

— Доїмо руками й ногами, най його мамі...

— Як гарно сказав поет про доярок, які встають до схід сонця: «Будять дзвоном дійниці село», — мовив міністр села, ще раз засвідчуючи закоханість у поезію.

— У нас доярок мало, у нас — самі дояри з отакенними дійницями, най його мамі, — не вловив поетичної краси міністр грошей.

— А скажіть, що це ви весь час під стіл заглядаєте?

— Та дивлюсь, чи немає схованого мікрофона, бо цих перодряпів розвелося, як колорадських жуків. Накаркають, що це на Політбюро потягнуть і за дійниці, і за надої...

— Свят-свят-свят! Перехрестіться! Яке Політбюро?

— Перодряпи чортові!

— Лякуни!

— Дряпопери!

— Підбрехачі!

— Брате-міністре, схаменіться, державна дача, —першим отямився міністр грошей. — Муха стороння не залетить.

Помовчали, заспокоїлися...

— Брате-міністре, — порушив мовчанку міністр грошей, — ви ближче до людей, до землі. Скажіть мені тихо на вухо: чи правда те, що народ подейкує, ніби наш президент три роки був у відрядженні, а це лишень повернувся?

— Подейкує? — перепитав міністр села.

— Атож, — відповів міністр грошей.

— Як подейкує, то правда, — відповів міністр села. — Земля чутками повниться, як жінка коханням...

— Авжеж, — погодився міністр грошей. — Земля чутками повниться. Як жінка коханням...

І вони, як виховані й культурні люди, підняли третій, останній, тост: по грамульці за жінок.

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Регіон: проблеми самоврядування

Сергій КОСЯНЧУК

Навчає... безробіття?

НА ХЕРСОНЩИНІ зменшення обсягів виробництва (майже 200 підприємств зупинили на певний час свою діяльність), як і скрізь, породило, щонайменше, три проблеми. По-перше, скорочення зайнятості робітників і службовців. По-друге, зросла кількість тих, хто йде у відпустку з ініціативи адміністрацій. І, по-третє, практично немає вільних робочих місць.

Тож можна сказати, що «навчає» нас, на жаль, безробіття. Хто до цього готовий?

— Наш центр уклав угоду з обласною асоціацією фермерів. Мета — спільна діяльність у залученні юнаків та дівчат, молодих родин до створення фермерських господарств, яких має бути під кінець року майже три тисячі. Асоціація сприятиме організації робіт для учнівської та студентської молоді у канікулярний і вільний від навчання час, — розповідає директор облцентру соціальних служб для молоді Любов Русалкіна.

Оскільки формування ринкової системи змушує відповідні владні структури підтримувати і розвивати малий бізнес, наші діти вже сьогодні входять у конкурентно-ринкове середовище. Пригадую, як років п'ять тому в молодіжній програмі облрадіо звучала розповідь однієї старшокласниці, котра з гордістю розповідала про те, що її бізнес розпочався з продажу... вареної кукурудзи.

Херсонська школа «Юніор-бізнес» — філія ЗАТ Українська академія дитячого підприємництва «Ділові діти України». Практично половина з них отримає після закінчення перше робоче місце. Майже чверть із них продовжить навчання на різнопроцентних пільгових умовах у вузах Херсона, а кращі — як переможці щорічного Всеукраїнського конкурсу «Економічна ерудиція» — в економічних вузах столиці та різних обласних центрів України.

— Зараз наша держава, — розповідає директор школи «Юніор-бізнес» Світлана Гнутенко, — борсається у складному процесі, пов'язаному з переходом од жорстко регламентованої системи ведення господарства до ринкової економіки. Процес болісний. Та найдужчий біль — необхідність самостійно приймати рішення. Ми і навчаємо дітей протистояти цьому. Навчання, звісно, є додатковим до загальноосвітнього процесу, тому ми працюємо зі слухачами кілька разів на тиждень і тільки в позаурочний час.

Та не обов'язково дітям навчатися в «Юніор-бізнесі», щоб зрозуміти: власна справа починається в найближчому оточенні. Херсонські діти та підлітки заробляють гроші самі. Допомагають викликати лікарів, доставляти періодику на фірми, купують продукти і приносять їх замовникам додому, миють автомобілі, фарбують ворота, тини, продають старі речі тощо.

Але це не означає, що вони в Херсоні — «безгоспні». Розповідає директор Херсонського центру освіти молоді та дорослих Галина Соленко:

— Заклад наш самоокупний. Держава на його функціонування коштів не витрачає. Про все дбаємо самі. І дбаємо про свою справу так, що частогусто працюємо гнучко, реагуючи на потреби ринку.

Здобуваючи у нас середню освіту, юнаки та дівчата опановують щонайменше двадцять дефіцитних спеціальностей. Процес навчання поставлено так, що групи формуються не за принципом: «Ми пропонуємо —приходьте», а за принципом: «Приходьте — і ми навчимо вас тому, що ви хочете».

Призвичаюватися тим, кому вже виповнилося 17 чи 18, ми допомагаємо, не тільки надаючи знання та практичні навички. Наші слухачі проходять спеціалізовані курси із циклу «Сімейна академія».

То чи дивним видасться такий факт, що серед наших учнів набувають спеціальностей і неповнолітні матері?

Хто їм даватиме роботу? Спершу, звичайно, приватні підприємства. Цього року планується на тисячу мешканців мати три МП. Щоправда, виробнича діяльність МП області поки що досить низька. Із них 8,2 % працюють у промисловості. У будівництві дещо більше —10 %. Решта — переважно «крутяться» у сфері торгівлі та громадського харчування. І все ж торік підприємства малого бізнесу області надали роботу для 5100 осіб.

Більш як дві тисячі робочих місць передбачається створити завдяки реалізації програми зайнятості населення Херсонщини на 1998 рік. А на громадських роботах — на виробництві і в сільському господарстві — буде задіяно не менш як три тисячі осіб. Органи місцевого самоврядування всіх рівнів та міськрайцентри зайнятості вивчають можливість для організації громадських робіт, щоб збільшити кількість залучених до них, особливо молоді, незайнятого населення та осіб, які перебувають у вимушених відпустках.

Ці заходи спрямовано насамперед на забезпечення додаткових гарантій зайнятості громадян, не здатних конкурувати на ринку праці.

Херсон.

У номер

● *Харків*

В Ана-140 велике майбутнє

На Харківському авіаційному заводі відбулася презентація нового серійного літака Ан-140. Присутні керівники авіаційних компаній України, Росії та інших країн СНД з цікавістю спостерігали за крилатою машиною. Ан-140 покликаний замінити на внутрішніх повітряних авіалініях Ан-24, що свого часу непогано попрацював. Потреба в таких машинах, за оцінками фахівців, обчислюється тисячами. До того ж, заявив генеральний конструктор АНТК імені Антонова Петро Балабуєв, найближчим часом літак майже вдвічі збільшить дальність польоту і стане придатним для ще більш широкого використання.

Нині у заводських цехах ХАЗу вже складено перші фюзеляжі, триває монтаж систем і обладнання. Перший зліт серійного Ан-140 харківського складання заплановано цього року.

● *Донецьк*

Натиснути на газ, а не на гальма

До кінця року Харцизький трубний завод, що на Донеччині, має намір відвантажити близько 300 тисяч тонн продукції в обмін на російський газ.

Вихід на безпосередніх постачальників — «Газпром» та «Росгазкомплектімпекс» — вигідний для області, промисловість якої споживає щороку 8,5 мільярда кубометрів газу.

● *Запоріжжя*

Первістку вже 65...

65 років тому видав першу продукцію Дніпровський (нині Запорізький) алюмінієвий комбінат — первісток алюмінієвої промисловості колишнього Союзу, а отже й України. Його потужності дають змогу випускати до 120 тисяч тонн металу на рік.

За словами генерального директора комбінату Івана Бастриги, ювіляр «живе, бо працює». Нині обсяги виробництва становлять 93 відсотки до рівня 1990-го. Великі надії колектив покладає на спорудження заводу фольги та пакувальних матеріалів, першу чергу якого планують пустити через рік.

● *Полтава*

Земляки віншуватимуть Панаса Мирного

У Миргороді, на батьківщині класика української літератури Панаса Мирного, готуються до відзначення у травні наступного року 150-річчя від дня народження уславленого земляка. Розпорядженням міського голови Василя Третецького створено оргкомітет з підготовки до святкування ювілейної дати, розроблено відповідний план заходів. Зокрема, передбачено відкрити в місті пам'ятник-погруддя письменника, виготовлене ще кілька років тому.

Колектив Антимонопольного комітету України глибоко сумує з приводу передчасної смерті начальника головного управління конкурентної політики

МАЛЮКА Сергія Миколайовича

і висловлює щирі співчуття рідним та близьким померлого.

Галина КВІТКА, «Голос України»

Експозиція тижня

Є на що подивитися і кому показати

Село Чубинське, що на Київщині, вже вкотре стало полігоном для сільгоспекспонатів. Тут триває міжнародна виставка-ярмарок «Агро-98». Якщо виходити з висловленого під час відкриття міністром АПК Борисом Супіхановим, акція матиме практичне втілення, бо дасть змогу сільськогосподарським підприємствам, машинобудівним організаціям, підприємствам переробної, харчової і хімічної промисловості використати у своїй роботі "все прогресивне, що експонується».

За словами міністра, саме в АПК можна найшвидше досягти стабілізації, а значить, створити умови для здійснення відтворювального процесу в галузях продовольчого комплексу, відпрацювати механізми інтеграції агросектора економіки у світове співтовариство.

Щодо експозиції — свою продукцію рекламують тут майже 200 учасників. На думку президента Ліги підприємців АПК Леоніда Козаченка, виставка «Агро-98» — подія року для тих, хто займається сільським господарством і прагне зробити аграрне виробництво максимально інтенсивним.



Юлія МЕХЕД, журналіст

Невідоме про відомих

Виставка тижня

У ході відзначення 70-ліття наукової діяльності політичного і громадського діяча, відомого літературознавця, одного з теоретиків українського націоналізму професора Юрія Бойка (Мюнхен) проведено декілька заходів у Києві та Харкові. Одним із перших була виставка «З фондів бібліотеки імені О. Ольжича», присвячена ювілею професора.

Відкриття виставки відбулося за участю самого Юрія Бойка, голови ПУН і ОУН, президента УНР в екзилі Миколи Плав'юка, директора бібліотеки імені О. Ольжича Олександра Кучерука, професора Надії Миронець.

Варто сказати, чому саме з фондів цієї бібліотеки складається виставка. Передовсім тому, що вона спеціалізується на історичних, політичних і культурних процесах України XX століття і діє як науково-дослідна та інформаційно-освітня установа.

Крім праць Ю. Бойка, на виставці представлено літературу, що висвітлює історію національно-визвольної боротьби українського народу, діяльність ОУН. Окремі стенди присвячено історії життя видатних діячів українського визвольного руху — Є. Коновальця, С. Петлюри та О. Ольжича. Особлива увага — книгам, виданим різними мовами — працям з історії України, що датуються періодом від 1905 по 1997 роки.

Раціон тижня

Павло КУЩ, «Голос України»

«Локшина» по-урядовому

Убогі «тормозки» гірників знайшли своє відображення на центральних майданах у гаслі «Голодний шахтар —ганьба України!». Іноді навіть створюється враження, що гірники працюють винятково однією рукою. Адже іншою змушені весь час підтримувати штани...

Та від смішного до сумного — один крок. Підтвердження тому — голодні запаморочення гірників прямо на робочих місцях, що вже стало нормою. Справді, звикнути до самого словосполучення «голодний шахтар» неможливо. Особливо якщо оглянутися назад, приміром, років так на сто...

Історик Теодор Фрідгут у своєму дослідженні про ранню історію Юзівки (теперішній Донецьк) наводить звичну дієту шахтаря влітку 1884 року. На сніданок — пшенична каша з хлібом, обід — каша і 200 грамів яловичини.

А невдовзі — 23 лютого 1896 року — з'явився навіть спеціальний наказ, який затвердив стандартний раціон донецьких шахтарів. Господарі навколишніх шахт були зобов'язані щодня забезпечувати гірників таким харчуванням: 700 грамів житнього борошна, 135 — пшеничного, 204 — крупи, 13,6 — олії, 27,3 — цукру, 8,5 — чаю і, нарешті, 614 — м'яса. Тобто натомість мінімальних 3062 калорій, потрібних гірникові для важкої роботи, щодня він отримував навіть більше — 4324.

... Сто років потому докорінно змінили ситуацію. Сьогодні півкіла м'яса шахтареві щодня це навіть не фантастика, а утопія. Особливо поряд з реальним «тормозком», який бере під землю переважна більшість гірників: пару картоплин, огірок, хліб (іноді — сало). Єдине, чим ситі голодні гірники по горло, — це «локшина», яка не вибуває з їх меню...

Луганськ.

Дошка пошани

А поговорити?!

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Двоє дебелих санітарів втягують очманілого Сеню. На ньому гамівна сорочка. Сеня з усіх сил упирається ногами, дико водить очима і хрипить:

— Я виборець! Я електорат! Я повинен бути зараз у парламенті! Там обирають спікера!

Лікар, який дріботить слідом, лагідним голосом укоськує пацієнта:

— Ну навіщо ти туди рвався? Чув, що казав депутат Мойсеєнко? «Повиганяти усіх сторонніх із парламенту, а залишити лише тих, хто забезпечує фізіологічні потреби народним депутатам!..»

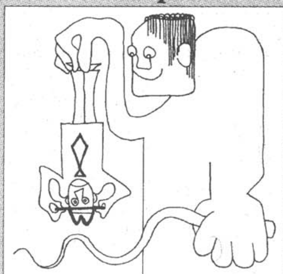
— А я... А я, — кричить Сеня, — і буду забезпечувати оті фізіологічні потреби!

— Як? — аж спіткнувся лікар.



— Захочеться комусь із депутатів отак просто у перерві між голосуваннями з розумним чоловіком по... поговорити — а тут і я, Сеня з електорату.

Про особливості шмагання міністрів...



Валерій Пустовойтенко, Прем'єр-міністр України, перед народними депутатами у ВР:

— Я вам обіцяю: міністрів я буду шмагати на всю котушку...

Від чергового.

І це правильно! Шмагати треба, Валерію Павловичу! Але, на всяк випадок, цей прем'єрський акт не завадило б узаконити. Скажімо, видати постанову Кабміну «Про особливості шмагання міністрів у літньо-осінній період, порядок проходження відшмаганих коридорами влади та їхній безштанний вплив на формування державного бюджету 1999 року».

Президента морозить...

Леонід Кучма, Президент України, виступаючи у новоспеченій столиці Казахстану Астані, не витримав і:

— Нам усім Мороз уже отут, — і Леонід Данилович провів ребром долоні по шиї. — Треба, щоб в Україні нарешті потепліішало...

Від чергового.

Леоніде Даниловичу, побійтеся Бога — за вікном +33... Та й після вашої указотворчості навіть планетарне потепління уже здасться не більш як непорозумінням.





Ч. В. С. як стовп російської геополітики

Віктор Черномирдін, екс-прем'єр Росії:

Я завжди казав: поки я є, жодного кілка на кордоні з Україною вбито не буде.

Там 15 мільйонів росіян!

Від чергового.

І я завжди казав, якби на голові Ч. В. С. та капуста росла, то був би город, а не лисина!

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

Гроші для шахтарів чиновники пошукають у власних кишенях

Колегія тижня

НАПЕРЕДОДНІ галузевої колегії вугільників, що передбачала розгляд єдиного, але вкрай гострого питання — стану справ і можливостей їх поліпшення, коридорами Мінвуглепрому блукали зловісні чутки: когось знімуть, когось «преміюють» доганою, а когось і до відповідальності притягнуть. Колона страйкуючих шахтарів тим часом рухалася до Києва, а під стінами адміністрації Президента, білого урядового палацу та в сквері біля Верховної Ради розмірено гуркотіли каски і пластикові пляшки солідарних із страйкарями профспілкових працівників. Причому незалежна і «залежна» профспілки в очах простих перехожих мали однаково переконливий вигляд, викликали в душі співчуття і глибоку тривогу. Здавалося, добром усе це не закінчиться.

Новий міністр вугільної промисловості Сергій Тулуб 9 червня заходив до залу проведення колегії під пильним «поглядом» кінокамер. Журналістам вочевидь хотілося кориди. Вона не відбулася. Міністр, який у вугільних справах аж ніяк не новачок (сам потім сказав, що знає ці проблеми і шахтарське життя років тридцять), відразу настроїв зал на конструктив. За боргу в зарплаті у 2,239 млн. грн. і при тому, що уряд начебто профінансував галузь з бюджету сповна, Тулуб хотів інтелігентно дізнатися: то де грошики за відвантажене вугіллячко? Судячи з доповіді першого заступника міністра Володимира Радченка, за січень-травень поточного року споживачам України та на експорт надійшло 20,3 млн. тонн на суму 1552,3 млн. грн. Крім того, підприємствами Мінвуглепрому використано на власні потреби 2,2 млн. тонн вугілля на 162 млн. грн., а на розрахункові рахунки надійшло лише 28,3% від вартості реалізованого шахтарського товару. Непорядок!

Два дні розбирався міністр з цією та багатьма іншими попутними задачками. Йому було важко шукати рішення, бо директори шахт, об'єднань, холдингів у своїх звітах здебільшого «плавали», нічого «екстраординарного» запропонувати не могли. Один з них так і заявив з трибуни: «Усе, що стосується виробництва, — розв'яжу, забезпечу, а з платежами, хоч звільняйте, не можу впоратися, «живі» гроші не йдуть на шахту!»

Чому? Це питання намагалися з'ясувати із заступником міністра енергетики Юрієм Улітичем, бо більша частина відвантаженої вугільної продукції погашається шляхом проведення бартерних (товарообмінних) операцій, які 1998 року становили 71%, в тому числі з Міненерго — 75,4%, за коксівне вугілля — 64%. Та оскільки форма колегіальної бесіди не передбачає глибокого аналізу, обговорювати проблему з енергетиками вирішили окремо, на іншому рівні, з урахуванням напрацювань і пропозицій обох сторін.

Своїми силами (апарату міністерства разом з керівниками всіх структурних підрозділів) розробили й затвердили на колегії «Графік виплати поточної заробітної плати в червні». Такий самий графік виплати зарплати на весь 1998 рік має бути підготовлений до 25 червня. Було вирішено також у триденний термін підготувати проект договору між Мінвуглепромом і Мінфіном про джерела бюджетного фінансування статей «Графіку виплати поточної зарплати в червні», узгодити його з профспілками і підписати у Прем'єр-міністра України.

Те, що на зростання заборгованості у зарплаті істотно впливає поганий контроль з боку керівників підприємств за використанням фонду оплати праці та виконанням відповідного зарплатам показника зростання продуктивності праці, — взяли поки що до відома. Але міністр запропонував і конкретні заходи пошуку грошей, а саме: скоротити витрати на утримання центрального апарату Мінвуглепрому на 15%, апаратів управлінь холдингів, об'єднань, шахт та ін. на 20%. Очевидно, так і буде, а заощаджені гроші підуть шахтарям.

У кулуарах колегії довелося почути критику нинішньої організації вугільних справ від одного з могікан —колишнього міністра й народного депутата України Миколи Сургая. Він вважає, що з проблемою платежів слід розібратися на державному рівні. А якщо завтра почнуть вчасно платити за вугілля, то все стане на свої місця. Буде видно, хто є хто. Добув два відра вугілля — отримай, добув тисячу тонн — відповідно. І по своєму ліжку простягай ніжки. Питання рентабельності тоді розв'яжеться саме по собі, об'єктивно. Але керівництву шахт треба дати змогу займатися виробництвом, а не змушувати бігати в ролі збувальників.

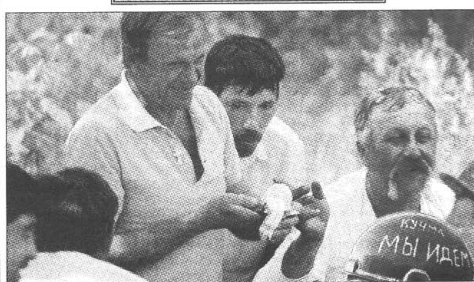
Вугільна промисловість, на думку Миколи Сургая, як і весь паливно-енергетичний комплекс, є фундаментом піраміди народного господарства. Якщо фундамент руйнується, валиться все.

Вихід із ситуації Сергій Тулуб бачить у зміні стилю роботи. В рішенні колегії так і записали: «Сподівання на державу, що не може охопити всю гаму внутрігосподарських зв'язків, породили обстановку безініціативності, розгубленості... Назріла потреба найближчим часом здійснити серйозні зміни в кадровій політиці галузі. До керівництва колективами мають прийти професіонали нової формації, які вміють контролювати ситуацію і розв'язувати складні завдання перехідного періоду».

Колегія підтримала створення міжгалузевої компанії «Вугілля України», а пом'якшить напруженість, судячи з рішення колегії, схвалена урядом «Концепція створення спеціальних вільних економічних зон у Донецькій області». Таку саму концепцію розробляють для м. Стаханова.

Наскільки все це виявиться продуктивним, покаже час. Але, схоже, це останній шанс для влади. Не використається з розумом — «пожне» похід не тільки шахтарів, а й усього регіону.

Портрет тижня



Павлоградські шахтарі на привалі. Фото Олександра КЛИМЕНКА.

З офіційних повідомлень

Усі заступники міністра вугільної промисловості України звернулися до свого керівника Сергія Тулуба із заявами про звільнення з посад, які вони обіймають. Прем'єр Валерій Пустовойтенко доручив першому віце-прем'єрові Анатолію Голубченку розглянути питання про заміщення вакантних посад. У штаті апарату міністра Мінвуглепрому — 7 заступників.

Валерій Пустовойтенко запевняє, що починаючи з червня шахтарі отримуватимуть заробітну плату стовідсотково.

Навколоалкогольна думка тижня

Богдан КИБА, начальник відділу збуту АТ «Оболонь»

Хтось втрачає, хтось знаходить...



У березні 1998 року Президент України підписав указ, згідно з яким слабоалкогольні напої, що так полюбилися всім, піднесено до рангу міцних спиртних напоїв.

Остаточне роз'яснення щодо цього указу було опубліковано у пресі 12 травня 1998 року. Таким чином, після більш як 2-місячного затишшя з'ясувалося, що продаж слабоалкогольних напоїв підлягає ліцензуванню. Дочекалися. «Джин-тонік», за вмісту в ньому 8% алкоголю, прирівняли до «Княжого келиха», «Оболонь-каприз», 5,5% алкоголю, — до «Русской»... І список цей можна продовжити.

Кілька років тому АТ «Оболонь» першим у країні налагодило випуск слабоалкогольних напоїв.

Первісний асортимент був вельми скромний: «Джин-тонік», «Ром-кола» — ось, мабуть, і все. Останніми роками найбільший виробник пива став випускати такі напої на будь-який смак: тут і «Бренді-кола», і «Оболонь-каприз», і ностальгічний «Сидр», а також багато інших, що завоювали не тільки всенародне визнання, а й призи на престижних виставках.

Маркетингові дослідження показали й довели, що слабоалкогольні напої серед виробників становлять істотну частку продажу і вживання серед покупців на ринку напоїв. Але ж ліцензія на право торгівлі спиртними напоями коштує 1700 грн. на рік!

Кому ж держава завдала цього удару нижче пояса? Мабуть, у першу чергу собі (хоча дивно відокремлювати державу від людей, але доводиться). Цей указ скорочує насамперед вживання напоїв, а це спричинює зменшення обсягів виробництва. Таким чином, держава недотримає певну суму, а від цього, в свою чергу, постраждають найменш захищені верстви населення. Пенсіонери, ветерани тощо.

Арифметика проста: відвантаження слабоалкогольних напоїв АТ «Оболонь» скоротилося вдвічі! Скільки часу це триватиме? Місяць? Рік?..

Мало який підприємець може викроїти зі своїх прибутків 1700 гривень на ліцензію.

Часто доводиться бачити компанії молодих людей (і не дуже молодих), що вживають усі ці напої просто на вулиці з горлечка. Ширина охоплення ринком усіх верств населення плюс, звичайно ж, невисока ціна напоїв зробили їх не просто привабливими, а й по-справжньому улюбленими народом, тобто народними. Слабоалкогольні напої та їх вживання можна без перебільшення назвати прикметою сьогодення.

То хто ж усе-таки виграє від цього нововведення? Держава втрачає... споживач втрачає... виробник втрачає... Виходить, що всі програють.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, завідувач юридичного відділу редакції газети «Голос України»

Наказ тижня

Мінінформ засобам масової інформації:

ШИКУЙСЯ! СТРУНКО!

Цього тижня редакція нашої газети отримала наказ Міністерства інформації України № 25 від 20 травня 1998 року, підписаний особисто паном міністром Зиновієм Куликом.

З. Кулик наказує всім державним ЗМІ запровадити «обов'язкове оприлюднення офіційних повідомлень Державного інформаційного агентства України (ДІНАУ), не допускати їх ігнорування та втручання у їх зміст». Недержавним ЗМІ рекомендовано використовувати офіційні повідомлення ДІНАУ без скорочень чи правок, які можуть викривити їх зміст.

Хоча цей наказ і зареєстровано Мін'юстом України (тобто він, з погляду Мін'юсту, відповідає чинному законодавству), у мене, як юриста, є сумніви щодо його легітимності.

Почнемо хоча б з того, що ст. 34 Конституції України та ст. 2 Закону «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» кожному гарантують право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію. Журналісти, які працюють у державних ЗМІ, не можуть бути позбавлені права на вільне використання і поширення інформації, отриманої з того ж таки ДІНАУ, навіть наказом самого З. Кулика. До того ж п. 5 Положення про Міністерство інформації України не надає права Мінінформу на видання наказів, що мали б обов'язкову силу для державних ЗМІ. А п. 4 цього Положення зобов'язує Мінінформ тільки забезпечувати розповсюдження офіційних документів, повідомлень Президента України, Верховної Ради України, Кабінету міністрів України, міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади з найважливіших питань внутрішньої та зовнішньої політики, координувати висвітлення в державних ЗМІ офіційної точки зору вищих посадових осіб держави з того чи іншого питання, аналізувати проходження в ЗМІ основної офіційної інформації.

Є питання й щодо втручання Мінінформу в договірні відносини засобів масової інформації і ДІНАУ. Відповідно до ст. 30 Закону «Про інформаційні агентства» ці відносини регулюються договором. Саме в договорі встановлюється порядок надання та використання ЗМІ інформації, отриманої від ДІНАУ. А коли врахувати вимоги ст. 5 цього закону, то може виникнути й запитання щодо втручання з боку Мінінформу в підприємницьку діяльність ЗМІ, бо за інформацію ДІНАУ засоби масової інформації (хоч вони і державні) сплачують певні гроші. Якщо ж вводиться обов'язкове поширення «офіційних повідомлень» ДІНАУ, то ЗМІ, відповідно, вимушені будуть обов'язково укладати договір і сплачувати кошти за отримання «офіційних повідомлень». І в цьому випадку говорити про рівність сторін такого договору немає сенсу, адже одна з них (ДІНАУ) завжди зможе диктувати свої умови, посилаючись на обов'язковість розповсюдження державними ЗМІ «офіційних повідомлень».

Не заперечуючи того, що держава (її органи) повинна мати можливість розповсюдження певної інформації, хотілося б зазначити: в умовах ринкових відносин правильніше було б визначити, що саме ДІНАУ має сплачувати певні гроші за розповсюдження «офіційних повідомлень», а не навпаки — державним ЗМІ. Приклад такої практики в Україні вже є — публікація повідомлень Центральної виборчої комісії.

До речі, яку інформацію збираються віднести до «офіційних повідомлень»? Мабуть, це буде відомо тільки ДІНАУ і особам, що матимуть вплив на агентство.

То чи не є згаданий наказ підготовкою до майбутніх президентських виборів? Адже відомо: хто володіє інформацією, той володіє світом.

«Слід терміново запровадити єдину помісячну статзвітність для усіх суб'єктів господарювання, незалежно від форм власності, і бюджетних установ також».

Валентин СИМОНЕНКО, голова Рахункової палати Верховної Ради.

Сергій ВЛАД, журналіст

Тягар безвідповідальних балансів і тимчасових міністрів



ВІДТОДІ, як Україну проголошено незалежною, керівники держави, хоч як цього прагнули, не спромоглися сформувати гнучку, ефективну вертикаль виконавчої влади. Як правило, перешкоджали суперечності на міністерському рівні, яких за великим протистоянням парламенту та Кабінету міністрів майже не було помітно, проте дошкуляли вони державі небагато.

«Тільки після вас...»

Кілька років тому мені випало спостерігати за вельми кумедною сценкою у Кончі-Озерній під Києвом, де Кабінет міністрів полюбляє влаштовувати різні ділові раути. У тодішнього міністра фінансів України Григорія П'ятаченка десь завіявся водій його персоналки, й підкинути до міста йому запропонував тодішній міністр економіки Роман Шпек. Обличчя міністра вкрила барва — такої люб'язності він не чекав, і перед відкритими дверцятами таки не втримався від іронічного: «Тільки після вас»... Навряд чи помилюся, стверджуючи, що так близько, як того разу, ці керівники двох найповажніших у державі економічних відомств не сиділи ніколи.

Міністри економіки та фінансів протягом семи останніх років завжди тримали між собою дистанцію, як і підлеглі їм колективи. На те були серйозні і несерйозні причини. Нині цілком очевидно, що в основі більшості непорозумінь Григорія П'ятаченка з Романом Шпеком — різні погляди на методику планування і управління матеріальними та фінансовими ресурсами. Міністр фінансів міркував категоріями вчорашнього дня, а міністр економіки — завтрашнього, через що завжди потерпав бюджет — дефіцитний, дотаційний, нездатний утримувати на плаву соціальну сферу і дезінтегровану економіку. Міністрам пропонували це змінити, а вони одказували: «Тільки після вас»...

Кожній сиротині — по свитині, а дядькові — могорич!

Непорозуміння між міністерствами економіки і фінансів поглиблювалося, щойно розпочиналося складання консолідованого бюджету на черговий фінансовий рік. Україна почала розвиватися як незалежна держава фактично без дієздатної податкової системи. За часів СРСР суб'єктами оподаткування були лише колгоспи та громадяни, а прибуток підприємств централізовано перерозподіляли. З другого боку, формування витрат економіки і суспільства в цілому в рамках державного бюджету відбувалося на основі примітивного обліку потреб, який спирався на заявки міністерств і відомств. Проте єдине, чого домоглися, — зникли черги на товари і послуги.

Потреби не враховували кон'юнктурних, інфляційних, маркетингових чинників, а витрати — монетарних. На лихо, структура експорту—імпорту, з огляду на сировинну залежність економіки від вартості російських енергоносіїв, лише ускладнювала стабілізацію регіональних та державного бюджетів. До запровадження національної грошової одиниці Міністерство економіки так і не спромоглося створити чіткої програми структурних реформ, прийнятної для суспільства. А Міністерство фінансів — так і не створило прозорої системи регіональних та національних рахунків, на яких тримаються фінансові системи розвинених країн світу. Зате Мінфін разом з Мінекономіки догривневого періоду лишили по собі випробуваний в часи Великої Вітчизняної війни метод нагромадження і списання внутрішніх боргів перед суб'єктами господарювання і соціальною сферою. Зате дійшли висновку, що боротися з інфляцією шляхом фіксованого курсу національних грошей небезпечно. Зате пережили, справді, грошезаливний 1993 рік. Щоправда, не всі. Саме цього року в економічних відомствах зафіксували небувалу плинність кадрів. Не серед керівного складу, а серед клерків. Одні подалися в комерційні структури, інші — за кордон.

Клеркам вистачить лампасів

Чиновники економічних відомств — народ строкатий за політичними переконаннями, з доброю пам'яттю і шляхетним гонором. «Що я, лисий? — питав один. — У міністерстві мені платять копійки, а сидіти за цифрами доводиться інколи по 12 годин». «Лисим» у цьому розумінні чиновник економічного відомства ніколи не був. За словами екс-міністра економіки Віктора Суслова, середня зарплата чиновника міністерства при ньому становила близько 200 гривень, але сумісництво ніколи не забороняли. Мало того — вітали. Подейкують, що левову частку доходів пересічний клерк одержував на підробітках у комерційних структурах, банках, інвестиційних фондах — на риштованнях тіньового сектора економіки. А там платили щедро і, як правило, твердою валютою. Була й не менш істотна стаття доходів у вигляді завжди вдячних і запопадливих керівників місцевих органів влади, підприємств, колгоспів, установ, яким за дефіцитного бюджету і відсутності ефективної системи управління завжди бракувало обігових коштів.

Екс-міністра фінансів Петра Германчука дуже дратували відвідувачі, які приїжджали до нього просити грошей зранку і якими мали опікуватися його підопічні. Приходив на роботу, а в приймальні вже повно прохачів з областей, регіонів, районів — від мерів до генералів. Просили грошей у міністра П'ятаченка, у міністра Германчука, у міністра Мітюкова, так само як сприяння екс-міністрів економіки. Як просять у колгоспі підводу, без якої конячка простоює.

Важкий тягар «ексів»

А грошей у бюджеті не було. Та й не могло бути, бо їх знецінювала інфляція, розкрадали невідомі, вони зникали в продукції, яка не мала попиту на ринку, в колосальних обсягах взаємної заборгованості підприємств усіх форм власності. Не могло бути, бо **Президент, оголосивши курс на ринкові перетворення, не подбав про докорінну зміну структури економічних відомств, яка й досі спирається на галузевий принцип управління народним господарством. Тобто на методи, які спрацьовували за часів СРСР, але неприйнятні тепер.** Через це навіть методики розрахунків макроекономічних прогнозів (рівня інфляції, реального розміру ВВП та ін.) у Нацбанку відмінні від тих, якими користується Мінфін та Мінекономіки. Тому в економічних відомствах дискутують не про ефекти грошових мультиплікаторів, а про джерела фінансування, скажімо, шкіл вечірньої форми навчання. Екс-міністр економіки Віктор Суслов цілком слушно стверджує, що держава на сьогодні не має ефективної процедури підготовки бюджетів на фінансовий рік. Адже яка користь від проекту бюджету, який потрапляє з Кабінету міністрів до парламенту за день до визначеного законодавством терміну?! Яка користь від проекту, про який Мінфін має лише приблизне уявлення, бо його коригують до невпізнання на Банковій, в адміністрації Президента. Яка користь від проекту, який розраховують практично без участі Мінекономіки і не погоджують з переважною більшістю міністерств? А що саме так сталося з проектом бюджету на 1998 рік, підтверджує Віктор Суслов. І резюмує, мовляв, подати на затвердження Верховної Ради досконаліший баланс видатків і доходів держави не вистачило часу.

У міністрів, справді, з часом непереливки. Бо час — це гроші. Значно більше часу було в екс-прем'єрів. Їхню думку з приводу реальної віддачі економічних відомств у кризовий період вітчизняної економіки добре сформулював екс-прем'єр Юхим Звягільський: «За мого керівництва Кабінетом міністерства фінансів і економіки дуже тісно співпрацювали, і від того була користь». Юхим Леонідович не уточнює, кому саме була користь. Але цілком очевидно, що економіка від того співробітництва здебільшого потерпала, бо за урядів з обмеженою відповідальністю працюють міністерства з тимчасовими міністрами. А якщо ти впевнений, що тимчасовий, то прагнеш приймати непересічні рішення на кшталт заборони реалізувати на ринку продукцію за ціною, нижчою від собівартості. Або на кшталт спрямування коштів, вилучених від приватизації майна, на заробітні плати бюджетній сфері, тоді як роздержавлення відбувалося вряди-годи, а їсти хотілося завжди. Синдром тимчасовості накочував, щойно починали готувати основні напрями соціально-економічного розвитку на черговий державний бюджет або щойно сідали за написання фінансово-економічних розділів чергового виступу Президента на людях. І відпускав на якусь мить по закінченні чергового фінансового року.

А цього разу він тримає міцно у зв'язку з перевиборами парламенту, який може спитати за прорахунки суворіше, ніж будь-коли. І єдине, що залишиться, — скористатися прийомом одного екс-міністра, який, претендуючи на крісло Голови Верховної Ради, запевняв, що досі він набирався досвіду, а це марудна справа, тому й потрібно було кілька десятків років.

Григір ЧОРНИЙ, журналіст

Як зводять рахунки з АПК

***П**ОДЕЙКУЮТЬ, що Юрія Михайловича Карасика підвела під монастир... статистика. Точніше, її невідповідність об'єктивним реаліям. Саме через цю халепу він і позбувся рангу міністра сільського господарства України.*

Дуже схоже на правду. Адже відтоді, як Йосиф Віссаріонович Сталін зауважив, що готівка колгоспнику ні до чого, Україна фактично не сходила з магістрального курсу на процвітання натурального господарства. До цього курсу звикли і трудівники полів, і радянські менеджери. Натуральне господарство спирається не на точні грошові трансакції між учасниками процесу виробництва, а на примітивний товарообмін, товарне кредитування під майбутні врожаї, бюджетні дотації та ін. А оскільки діловим партнером селянина завжди виступає держава, яка не лише розпоряджається засобами виробництва, а й перерозподіляє суспільний продукт, селянину нічого не залишається, як красти, а чиновнику — заплющувати на це очі. Зовсім недавно в парламенті міністр фінансів Ігор Мітюков визнав, що його «не задовольняє нинішній механізм кредитного забезпечення сільського господарства». Не задовольняє він будь-кого, хто бодай трішки обізнаний з формуванням цін на сільськогосподарську продукцію, особливостям сезонного виробництва і процентними ставками за кредитами для сільгоспвиробників. Але не тих, кого держава зобов'язала сьогодні опікуватися селянськими турботами. Інакше укази Президента не нагадували б браконьєрську зброю. А саме так розціюють на селі рішення про передання у заставу майна господарств-боржників перед бюджетом. Інакше законопроекти Мінсільгосппроду не гальмували б розвиток кредитно-грошових відносин в агропромисловому секторі. А саме так на селі зустріли звістку про затвердження незабаром єдиного податку на сільськогосподарську продукцію. Втім, і перехрестилися, бо податок обіцяють цього разу один, а не з десяток.

Нинішній селянин не вірить ані своєму начальству, ані столичному. А начальство не довіряє селянинові. Це природно, якщо, зрештою, буряк гривню береже. Навесні директор одного з цукрових заводів на Черкащині розповідав, як проводив контрольні заміри зон бурякосіяння в господарствах, з якими скріпив угоду про співпрацю. Доки сиділи по кабінетах, картина була одна, вийшли у поле — геть інша. З'ясувалося, що 5 тисяч гектарів було «заміновано» невиконаними торішніми буряками і ще стільки ж — не зорано. Цей директор цукрового заводу запевняв, що окозамилювання у вигляді приписок, викривлень статистичної звітності побутує в АПК на всіх рівнях, бо, нібито, як без цього красти?! Втім, спосіб вже винайшла сама держава. Вона видає колгоспу кредит, знаючи, що колгосп його не поверне, а невдовзі списує з колгоспу кредитну заборгованість. А що робити, виправдовується держава вустами чиновника, коли фінансувати врожаї доводиться у кредит? За даними Мінсільгосппроду, станом на 16 травня господарствам для виконання державного замовлення на зерно обсягом 5 млн. тонн виділено трохи більш як 850 млн. грн. авансів, точніше —63,3 відсотка від загальної вартості замовлення (з розрахунку 270 грн. за одну тонну пшениці III класу). Це аж ніяк не означає, що село виконає свої зобов'язання перед державою і навпаки, бо йдеться не про «живі» гроші, а товарне кредитування за наявного диспаритету цін на промислову і сільськогосподарську продукцію. Грошима на село прийде трохи більш як 28 млн. грн. Тим часом чиновники Мінсільгосппроду і державних монополій на кшталт «Укрхліб», «Укрцукор» та інших «укрів» ніби проголошують: «Вірним курсом ідете, товариші!»

І чого б це раптом?! Адже в країні є ціла мережа товарних і сільськогосподарських бірж, на яких ціни складаються відповідно до балансу попиту і пропозиції, а не розмірів хабарів у районних та столичних кабінетах? Де укладаються спотові, форвардні, ф'ючерсні контракти без посередництва і з урахуванням сезонних особливостей виробництва, кон'юнктури на світових ринках тощо? Піти таким курсом означало б одержувати господарствам значно вищі прибутки у вигляді «живих» грошей! Але ж це суперечить традиції, так би мовити, ментальному способові організації виробництва на селі, суперечить інтересам самих менеджерів, які втрачають у цьому разі не тільки комісійні «за клопіт», а й сліпу відданість голів колгоспів —директорам сільгоспуправлінь, директорів сільгоспуправлінь — заступникам міністрів, заступників міністрів — віце-прем'єрам, віце-прем'єрів — Президентові. А той дивиться на селянина, як на електорат, і цим уже все сказано.

То, може, і мав рацію Йосиф Віссаріонович, коли зауважував, що готівка тільки обтяжує кишені селянина? Якщо так, треба поставити усе на свої місця. І почати з Юрія Михайловича Карасика.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Велика руда — велика біда

Світова історія гірничої справи знає лише один випадок, коли басейн, зруйнований дощенту, припинив видобуток, але згодом підвівся з колін. Таке пережив тільки Кривбас у перші радянські роки. Але чим відрізняються нинішні реалії підземного Криворіжжя? Саме тим, що, затухаючи, він вже не подає жодних ознак «видужання». Басейн, який ще недавно давав на рік сто мільйонів тонн залізної руди, нині на межі суцільного знищення.

Після нас хоч потоп?

Чому це відбувається — не секрет. Кривбас забезпечував видобуток половини всієї «радянської» руди. Був зорієнтований на постачання металургів не лише України, а й європейських країн колишнього соцтабору. А якщо нині навіть своїм металургам дешевше і вигідніше завозити сировину ззовні, приміром, аж із Африки, то що казати про колишніх побратимів? Та й на якісь перспективи на тому ж європейському ринку сподіватися не доводиться. У всьому світі взагалі скорочують випуск металу з руди, натомість переплавляють металобрухт (це економічно доцільніше; може, тому й вивезли мало не весь з України). І споживають металу дедалі менше, віддаючи перевагу його замінникам.

Отож, для потужного залізорудного басейну є один вихід — переоцінка власних цінностей й значущості, реструктуризація всього підземного господарства, зупинка збиткових шахт на користь «вибраних», перспективних. Хоч закривай на переоблік, щоб залишити тільки те, що спроможне вижити. Проте здійснити все це — що перенести Чорне море чи змінити русло Дніпра. З усіма наслідками, що з цього випливають.

Адже шахта — не заводські корпуси, в яких навзамін однієї продукції можна налагодити випуск іншої. Щодо цього марно плекати якісь надії. Навіть небезпечно. Дехто, захопившися нещодавно ідеєю «загального перепрофілювання Кривбасу», не відразу збагнув, що вона абсурдна. Це все одно, що назавжди закрити басейн і знести майже 800-тисячне місто Кривий Ріг. Робити тут людям буде вже нічого.

А закривати нерентабельні шахти можна або методом «сухої» їх консервації, або «мокрої» — третього не дано. При «сухій» шкірка вичинки не варта. Витрати на утримання підземних виробок практично тотожні витратам під час їх експлуатації. А «мокра» консервація — це елементарне затоплення шахт, що для басейну ще катастрофічніше. Тут надра з півночі на південь пориті суцільними горизонтальними «норами», сполученими між собою. Під Кривим Рогом з краю в край можна за бажання пройти пішки. Отож вода затопить спочатку весь підземний Кривбас (знищивши родовище, зробивши його непридатним для майбутніх розробок), а потім і місто на поверхні.

Ще у тридцяті роки вчені попереджали про катастрофічне майбутнє Кривого Рогу, але тоді їх «шкідливим» і занепадницьким настроям поклали край. Тепер ця грізна проблема стала очевидною. Ситуація ускладнюється нашою нищівною фінансовою кризою. Раніше майже 60 відсотків відрахованих у бюджет коштів поверталося назад саме для відновлення шахтного виробництва. Нині цих грошей немає.



То як бути, щоб не втратити унікальний басейн, в надрах якого не лише залізна руда? Це родовище надзвичайно багате й на інші поклади, зокрема на дорогоцінні та рідкісні метали. І ми маємо жити на нашій планеті не як останнє покоління, після якого, справді, хоч потоп.

Чомусь лише роблять великі очі

Сьогодні вже не тільки вчені, а й політики в один голос твердять, що без Кривбасу державі не піднятися з колін. Це скарбниця багатств, якою, аби озолотитися, потрібно розумно розпоряджатися. Щодо видобутку власне залізної руди, то світова практика нині однозначно на бік шахтного методу. У найближчі сто літ майбутнє за ним.

Так от, перший варіант, за яким пропонували й наполягали рятувати бодай рентабельні і конкурентоспроможні криворізькі копальні — це напрацювати **послідовну державну програму збереження гірничо-рудного комплексу Криворіжжя**. Мислилося, що промисловий потенціал цього неповторного краю має стати загальнонаціональною справою. Як, скажімо, того-таки вугільного Донбасу. Кілька разів ця пропозиція вносилася в протоколи всіляких урядових засідань. Створювалися комісії та робочі групи, писалися концепції і проекти. Але мінялися уряди, а з ними параграфи, акценти і коми в документах — і щоразу все починалося мало не з чистого аркуша, проте програма на рівні держави щодо Кривбасу так і не з'явилася. Були випадки, коли новопризначені міністри і навіть віце-прем'єри «криворізький гордіїв вузол» сприймали як відкриття для себе і робили великі очі та запевняли, що вони неодмінно розберуться. А вникаючи в суть проблем, не знали, з якого боку до них підступитися.

Тоді виникла нова ідея — створення на базі басейну експериментальної економічної зони. Мета, йшлося в підготовлених міськвиконкомом пропозиціях, — «**залучення коштів та забезпечення належних умов для здійснення реструктуризації залізорудної галузі, в тому числі і відпрацювання законодавчих та правових питань консервації, ліквідації і спільної діяльності та приватизації гірничодобувних підприємств**». Треба зауважити, що запити й «апетити» криворіжців були стриманими та реальними, зосереджувалися на шахтах або справді безнадійних, або спроможних виймати руду, багату на вміст заліза.

Дурних немає

Одначе і ця ідея досі залишається не втіленою. Через дефіцит таких жаданих і необхідних коштів. Адже у цьому випадку й поготів доводиться розраховувати тільки на власні сили і можливості. Бо який іноземний інвестор чи світовий банк або міжнародний валютний фонд зголоситься спрямовувати гроші туди, де затухає і гине специфічна рудодобувна галузь? Треба бути божевільним, щоб зважитися на таке.

Не допомогли і досить гучні парламентські слухання про долю Криворізького залізорудного родовища, які вперше і один раз, 1996 року, відбулися у Верховній Раді з ініціативи, головним чином, народного депутата Вадима Гурова.

Країна дізналася нарешті про неминучу, якщо не робити нічого упереджувального, небезпеку, яка загрожує Кривбасу — і не більше. В наших теперішніх «традиціях» кардинальних зрушень не сталося: ото попереджають про стихійне лихо, а як від нього захиститися, не кажуть і не знають. Чи, може, чекають, доки печальну пісню буде доспівано?

Нині на часі уже третя ідея. Міська рада та міськвиконком на чолі з міським головою Юрієм Любоненком ініціювали **створення Криворізького індустріально-аграрного округу**. Є розрахунки й механізми, що ніби обіцяють неабиякі економічні переваги й важелі, якщо Кривий Ріг разом із Широківським та Криворізьким сільськими районами Дніпропетровської області, а також Долинським і Петрівським Кіровоградської (на їх територіях і лежать в надрах поклади залізної руди) виокремляться в самостійний «адміністративний сектор» із власним бюджетом. За умови, звичайно, надання особливого статусу цьому незвичайному округу.

За залізною логікою — Кривбасу жити!

У часи, коли після революції і громадянської війни геть знищений Кривбас зумів відродитися — точніше, в 1922 — 1932 роках, — тут існував схожий округ, у складі якого було 13 навколишніх районів. То чому б і справді не повторити пройдене колись нами самотужки? Адже однозначно ясно, що втратити залізорудний басейн — це для України втратити не лише місто Кривий Ріг, а значно більше. Залізну гарантію її незалежності і прийдешнього та сподіваного благополуччя.

Кілька пенсій одному? А чому ні…

Громадські пенсійні фонди: світовий досвід і реформування національної системи соціального забезпечення



У своєму зверненні до народу та Верховної Ради 12.05.98 р. Президент України Л. Кучма одним з невідкладних завдань назвав необхідність кардинальних змін у вітчизняній системі пенсійного забезпечення.

Про можливі шляхи реформування національної пенсійної системи наш кореспондент розмовляє з експертом ООН з питань громадянського суспільства, доктором політичних наук, академіком Міжнародної кадрової академії Валерієм БЕБИКОМ.

— Валерію Михайловичу, громадянське суспільство в Україні ще тільки починає зводитися на ноги. Потребує реформування й наша пенсійна система. Що нам можна запозичити в інших країнах для покращення соціального забезпечення літніх громадян?

— У переважній більшості країн пенсійна система складається з двох основних компонентів — обов'язкової (забезпечується і гарантується державою) і добровільної (формується шляхом нагромадження коштів на іменних рахунках за персональними угодами працівників з громадськими пенсійними фондами).

Наприклад, державні службовці в США, Німеччині, Італії отримують пенсії з національного пенсійного фонду, внески в який за них сплачує держава. Але вони можуть отримувати пенсії і з недержавних фондів, до яких самі перераховували певні суми перед виходом на пенсію.

А переважна більшість громадян отримує так звані базові пенсії з фондів пенсійних закладів, що формуються найманими працівниками і підприємцями, котрі надають їм роботу.

Крім того, працівники недержавного сектора, як і держслужбовці, можуть отримувати додаткові пенсії з громадських (недержавних) фондів згідно з персональними угодами з цими фондами.

Оскільки будь-яке суспільство складається з двох складових — держави і громадянського суспільства, логічно було б реформувати нашу пенсійну систему саме в такому напрямі.

— Виходить, що громадянин літнього віку відтак зможе отримувати кілька пенсій?

— Саме так. У багатьох розвинених країнах пенсіонери мають право отримувати водночас кілька пенсій: **національну** — з державного пенсійного фонду, **трудову** — з обов'язкового пенсійного фонду, куди перераховує гроші фірма, в якій працює пенсіонер, **додаткову** — з громадського пенсійного фонду.

— А в чому суть, основні принципи функціонування громадських (недержавних) пенсійних фондів?

— Громадський пенсійний фонд (ГПФ) формує свої активи за рахунок добровільних пенсійних внесків громадян і підприємств на користь своїх працівників. Такі фонди не залежать від держави і працюють на основі добровільної участі і доступності для всіх громадян, можливості заповідати кошти на користь інших осіб, вільного вибору схеми пенсійних виплат, відкриття і ведення іменних пенсійних рахунків громадян, збільшення іменних пенсійних сум за рахунок річних відрахувань від обігу коштів тощо.

Пенсійні виплати можуть здійснюватися за різними схемами. Можна отримати одразу всю суму, що нагромадилася на вашому рахунку. Можна це робити щороку або щомісяця — як домовитеся з фондом, так і буде.

Процедура пенсійних виплат має бути така: 1. Перед початком виплат громадянина письмово інформують про кількість грошей, що нагромадилися на його пенсійному рахунку.

2. Виплати здійснюються до повного його вичерпання, після цього іменний пенсійний рахунок закривається.

Безперечно, відповідальність фонду перед вкладниками має підтверджуватися наявністю гарантій із забезпечення його ліквідності, платоспроможності і виконання своїх зобов'язань.

Як правило, ГПФ ухвалює угоду з вкладниками щонайменше на 3—5 років, це дозволяє йому мати так звані довгі гроші, котрі він може вкладати в довгострокові фінансові програми, насамперед державні. Фонд «вбиває двох зайців». Залучає гроші до роботи на національну економіку і водночас гарантує їх збереження за рахунок гарантій з боку держави. Це вигідно і державі, і громадянам — вкладникам у громадські пенсійні фонди.

— А де гарантія, що гроші на іменних рахунках пенсійних фондів раптом не «згорять», як вклади громадян за часів СРСР?

— Систему захисту активів громадських пенсійних фондів треба передбачати на законодавчому рівні.

Можливо, варто було б зобов'язати пенсійні фонди страхувати свої активи в державних органах страхування. У такий спосіб держава буде об'єктивно зацікавлена в розвитку системи таких фондів, оскільки вони покращують соціальне забезпечення громадян.

А якщо фонд захоче мати справу не тільки з державними структурами, він має потурбуватися, щоб ризик був щонайменший, розміщуючи внески водночас у кількох банках під їхні письмові гарантії, вкладаючи кошти в нерухомість (житло, земельні ділянки), розміщуючи частину коштів на рахунках різних вітчизняних та закордонних банків під сталі проценти тощо.

Але стимуляція діяльності ГПФ не повинна обмежуватися з боку держави лише цим. Надзвичайно важливим є створення відповідного режиму їх роботи. В багатьох країнах пенсійні внески підприємств і працівників не обкладаються податками. Наприклад, американська програма 401-К передбачає саме такий порядок стимулювання пенсійних фондів. І це, погодьтеся, логічно. Якщо пенсія як така не обкладається податками, то чому має підлягати оподаткуванню сукупна пенсія громадян, які домовилися об'єднати свої пенсійні кошти на добровільних засадах із благородною метою — підвищення рівня соціального захисту осіб літнього віку?

— Система громадських фондів має створюватися з доброї волі громадян та за підтримки держави. А як бути з нинішньою системою державного пенсійного фонду?

— Потрібно (з цим погоджується більшість наших пенсіонерів) ліквідувати несправедливу і принизливу зрівнялівку.

Кожен має отримувати державну пенсію згідно з рівнем кваліфікації, характером виконуваної роботи та загальним трудовим стажем. І це зробити не так вже й важко. Потрібна лише професійна робота парламенту, щоб забезпечити справедливі реформи в системі соціального захисту. Зрештою, на цьому робили наголос майже всі політичні партії та окремі кандидати в депутати під час виборчої кампанії. Будемо сподіватися, що вони були щирими в своїх обіцянках покращити життя народу.

Вів розмову Леонід БРОВЧЕНКО.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Є ядерна парасолька. Може випасти і ядерний дощ

(Початок на 1-й стор.).

Старт «бігу наввипередки» у створенні та випробуванні ядерної зброї Індії та Пакистану справді мав ефект холодного душу не тільки для країн ядерного клубу. Якщо до нього приєднається ще дві держави — Індія та Пакистан, — то Україна може порушити питання про перегляд наданих їй ядерних гарантій. Це, як передає «Інтерфакс», заявив представник України в ООН Володимир Єльченко на засіданні Ради безпеки, присвяченому «індійсько-пакистанській проблемі». Схоже, що у Раді безпеки зрозуміли занепокоєння України. Адже наша держава відмовлялася від цього «диявольського» арсеналу, висуваючи головну вимогу: ніхто ніколи не погрожуватиме їй ядерною війною. І п'ять ядерних держав це обіцяли. Поки що Пакистан з'ясовує стосунки з Індією. Але чи є гарантія, що з часом під ядерною парасолькою мусульманського Пакистану не об'єднаються інші ісламські країни, щоб реалізувати ідею створення глобального панісламського суспільства із загальною «божественною» місією? А в планетарному значенні від України до Азії рукою подати...

Щоправда, члени РБ однозначно заявили, що ядерна «п'ятірка» залишиться без змін. Але офіційне визнання — одна справа, а наявність у двох азіатських державах ядерного арсеналу — зовсім інша. Справді, Індія пообіцяла утриматися від ядерних випробувань, а Пакистан — оголосити мораторій. Але вже вчора глава пакистанського МЗС Гохар Айюб Хан, як передає ІТАР-ТАКС, заявив, що Пакистан здатен виграти ядерну війну з Індією за півтори години, проте пропонує сісти за стіл переговорів. Погодьтеся, такий «супровід» мирної пропозиції не додає зайвого оптимізму.

Саме тому міністр закордонних справ Японії Кейдзо Обуті розіслав своїм колегам 30 неядерних країн послання із закликом провести конференцію з проблем ядерного роззброєння. Саме тому вчора левову частку часу було присвячено Індії та Пакистану. (Ситуація у Косові, що може спричинити початок нової війни на Балканах і також обговорювалася під час зустрічі, у порівнянні з перспективою ядерної війни мала вже не такий зловісний вигляд). І схоже, що ця тема обіцяє бути актуальною досить довго.

Таємниці катастрофи, або Індустрія, що наживається на горі

У БРИТАНЦІВ, які продовжують сумувати з приводу загибелі «народної» принцеси Діани, є ще один привід засумніватися в офіційній версії її загибелі як нещасного випадку.

Смерть принцеси Діани майже рік тому в тунелі в центрі Парижа не була випадковою, в її загибелі простежується певний сценарій. До такого висновку намагаються підвести телеглядачів автори документального фільму-дослідження «Діана — таємниці катастрофи».

Творці стрічки, уже публічно засудженої прем'єр-міністром Тоні Блером та Букінгемським палацом, намагаються, зокрема, обілити Генрі Пола, водія «мерседеса», натякаючи на те, що його начебто могли отруїти. Їхні твердження грунтуються на тому, що в крові в нього поряд з алкоголем було виявлено двоокис вуглецю. Потім на суд телеглядачів виносять твердження француза Франсуа Левіста про те, що він, проїжджаючи тієї фатальної хвилини в тунелі, бачив у дзеркалі заднього виду сильний спалах світла. Він, за його словами, був більш потужний, ніж фотоспалах, і міг засліпити Генрі Пола. Сюди ж притягають історію про таємничий білий «фіат-уно», що в'їхав у тунель трохи раніше «мерседеса» і який потім так і не знайшли. Наступним «свідком» у фільмі виступає один із знайомих водія «мерседеса» — перекладач, який натякає на те, що Пол міг бути пов'язаний зі спецслужбами.

І все-таки деякі епізоди фільму виглядають непереконливо. Багато запитань, поставлених у ньому з подачі переконаного в змові проти Діани та свого — також загиблого в катастрофі — сина Доді єгипетського мультимільйонера Мухаммеда аль-Файєда, так і залишилися без відповіді...

Існує ще один, альтернативний, документальний фільм — «Діспечіз», автори якого привертають увагу до інших фактів, лише побіжно згаданих у стрічці «Діана — таємниці катастрофи».

Букінгемський палац відмовився коментувати зміст стрічок, однак неодноразово закликав журналістів виявляти делікатність у висвітленні подій, пов'язаних із загибеллю Діани, беручи до уваги почуття її синів Уільяма та Гаррі. За словами офіційного представника прем'єр-міністра, навколо трагедії з Діаною створюється, очевидно, якась індустрія, що живиться чутками про змову проти принцеси. Така позиція нікому не допоможе, тим більше її синам, зазначив офіційний представник.

(За матеріалами зарубіжної преси).

По справедливості...

Щоб і надалі одержувати платню, депутатові в Намібії треба... програти на виборах і не бути переобраним.

Такого парадоксального висновку дійшла комісія, що перевіряла фінансову звітність міської ради Катима-Муліло на півночі країни, повідомляє ІТАР-ТАКС. Вона з'ясувала, що сім депутатів, не переобраних півроку тому, як і раніше, одержують платню від міністерства в справах місцевого самоуправління та житла. До того ж, що більш цікаво, депутати примудрилися одержати вихідну допомогу. Водночас ті, кого було знову переобрано до міської ради, платні не одержують —їхні імена чомусь не потрапили до платіжної відомості.

Причина незвичайної «прихильності» влади до екс-депутатів виявилася доволі звичайною для Намібії — чиновник, відповідальний за виплати в міністерстві, був родичем деяких народних обранців. Що, як наслідок, було сприйнято органами перевірки як цілком задовільне виправдання...

Здивовані? І це не дивно

КОЖНА людина дивиться на світ власними очима і сприймає його індивідуально. А що таке колективне світосприйняття? Скажімо, ви народилися і виросли в Україні. І вас уже не шокує відсутність урн для сміття на вулицях, розмальовані непристойними словами ліфти у будинках і відключення гарячої води в квартирах влітку. Ви звикли. Тоді як іноземці часто звертають на це увагу. Натомість наші громадяни їдуть в інші країни, припустимо, до Франції, і дивуються тому, що французи вважають чимось буденним і не вартим уваги. Прикладів можна навести безліч. Хоча б порозпитувати журналістів, що їздять у відрядження за кордон...

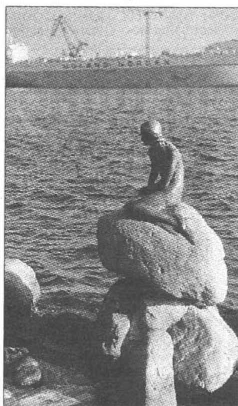
Уявіть собі передріздвяний Париж. Ні, уявити це неможливо. Це треба бачити. І тут, по вулиці, розцяцькованій різдвяними рекламами, іде чоловічок, який несе у руці щось незрозуміле. Ну точнісінько такий вигляд має сіточка з картоплею, яку можна побачити у будь-якому нашому овочевому магазині. А потім на ці ж сіточки ви натикаєтеся у супермарше (те саме, що супермаркет) і нарешті з'ясовуєте, що у такий спосіб продаються дрова для комину.

У королівському парку в Брюсселі ви, без сумніву, звернули б увагу на незвичайні скульптури. Незвичайні у нашому сприйнятті. Бо «співавторами» майстрів минулих століть стали сучасні скульптори, що безцеремонно доліплюють до фігур, постраждалих від часу, гіпсові фрагменти. Якби Венера Мілоська стояла у цьому парку, то вона недовго була б безрукою...

Ви, мабуть, також здивуєтеся, якщо дізнаєтеся, що у Токіо всі сквери й парки платні. А щоб поїхати, скажімо, на пікнік чи на шашлики, треба завчасно зарезервувати собі місце (метрів із шість) на спеціально відведеному майданчику і заплатити за це чималу суму. Уявляєте картинку: десяток веселих компаній, що сидять майже впритул одна до одної і смажать свої шашлики?..

А що б ви сказали, якби дізналися, що у парламенті Кувейту немає, вибачте, жіночого туалету. Або якби побачили над магазинами, кінотеатрами або театрами у Тегерані вивіску: «Тільки для чоловіків».

Цей перелік «буденних див» можна продовжувати. Але краще, якщо це зроблять наші читачі і проілюструють свої розповіді фотографіями. Адже кожен, хто їде в чужі краї, бере із собою фотоапарат. Днями такий фотодоробок до редакції приніс Василь Бурма з Тернополя. І, переглянувши його знімки, ми вирішили започаткувати нову рубрику «Поїхав. Побачив. Сфотографував». Отож чекаємо.





А сьогодні пропонуємо знімки Василя БУРМИ: лондонцям бракує часу глянути вгору на Біг Бен — найвищий годинник у світі; а у Русалочки його достатньо (Копенгаген); Ханой: уперед на велосипедах.

Якби знати, на що очікувати

Після закінчення президентського мандата Нельсона Мандели на ПАР очікують потрясіння, переконаний знаменитий африканський віщун Френсіс Нгомбе.

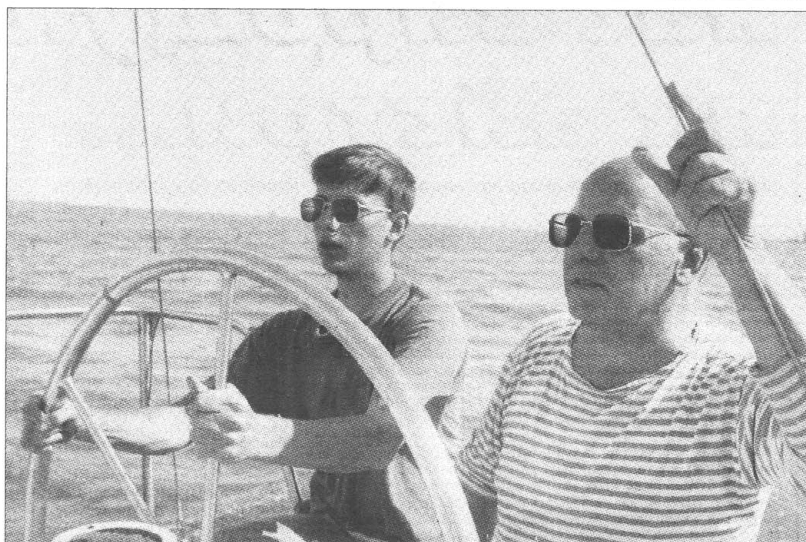
У Південній Африці немає іншої особи, співмірної за масштабом з Нельсоном Манделою, а країною з такою мозаїкою народів та культур не може керувати просто вправний політик, пояснює знаменитий віщун, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Нгомбе, замбієць за походженням, став мільйонером завдяки своїм здібностям традиційного лікувальника. Його клініки африканської народної медицини працюють у Кенії, Бельгії, Швейцарії та Франції. Він уславився і як кращий в Африці віщун, зокрема долі. Серед його клієнтів — багато глав держав.

Свого часу Нгомбе не раз вірно вгадував майбутнє. Так, він передрік перемогу чорної більшості в ПАР та Намібії, появу в Англії першого прем'єр-міністра—жінки, Маргарет Тетчер, прихід до влади в Уганді диктатора Іді Аміна. Й оскільки доморощені віщуни, що мігрують по СНД, вже неодноразово себе дискредитували (тому що їхній прогноз вочевидь не збігається зі справжнім перебігом подій), можливо, й вітчизняні політики звернуться до видатного африканця. Тим більше, що в Україні скоро президентські вибори...







Павло КУЩ, «Голос України»,
Валерій ВОЙТЬОНОК (фото)

Ім'я дружини й України



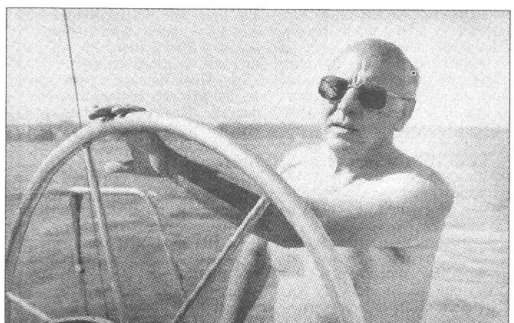
по світу з честю пронесу

Історія газетного висловуштампу «Нагорода знайшла героя» не дасть збрехати — віднаки часом запізнюються на десять, двадцять, а то й більше років. Тому, для порівняння, нагородження маріупольського яхтсмена Івана Кириченка, який ще кілька років тому здійснив одиночний перехід на яхті через Атлантику, не дуже й запізнилося. Щоправда, указ Президента України про нагородження орденом «За мужність» III ступеня Івана Георгійовича на березі вже не застав. А «знайшла», точніше наздогнала, ця звістка його аж біля Маркізьких островів — у центральній частині Тихого океану, де капітан яхти «Леді L» продовжував у перше в історії України кругосвітнє одиночне плавання.

І продовжує його, до речі, й досі. Адже відтоді, як 6 липня 1996 року яхта відійшла від причалу в порту Маріуполя, за її кормою залишилися тисячі миль, пройдених Атлантичним, Тихим та Індійським океанами. А попереду знову Атлантика, бо після того, як яхта обігнула мис Доброї Надії і взяла курс на північ, унікальне плавання фактично вийшло на фінішну пряму.

Листи у конвертах із фірмовим штемпелем «Пошта І. Кириченка», відправлені із портів світу, де «Леді L» робила короткі зупинки, вже стали історією плавання. Попереду зустрічі з адресатами. Із сином Максимом, який уже теж міцно тримає штурвал яхти. І — з дружиною Ларисою, ім'я якої однойменна яхта пронесла навколо світу через три океани та ще більше морів.

Цими днями І. Кириченко фінішував на Канарах.





Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Можливо, нас вирощують, як айстри...

На долю наших нащадків залишиться більше істин іще не відкритих.
Сенека.

КОЖНА епоха по-своєму репрезентує міць і безсилля науки. Зникають учорашні пороги між «знаємо» і «не знаємо». Натомість з'являються нові, і віра в необмежені можливості науки зменшується з кожним новим її відкриттям. Під чорнобильським попелом поховано ілюзію обманутого покоління: наука, мовляв, довела, що Бога нема, а підкорення всіх сил природи стане запорукою щасливого суспільства. «І ось ви залишаєте нам руїну», — докоряють діти батькам і мають слушність. Принаймні, цей докір вважає справедливим відомий учений-астроном, доктор фізико-математичних наук, завідувач кафедри релігієзнавства Прикарпатського університету ім. В. Стефаника Іван КЛИМИШИН.

— Іване Антоновичу, злам століть і тим паче тисячоліть не може не бути доленосним для людства. Література рясніє прогнозами кінця світу. Наука все ж не відкрила нам головну таємницю буття: як постав світ і хто ми є у ньому? Дарвінізм похитнувся, а теорія божественного нашого походження поки що не вкладається в свідомості більшості вчорашніх «гомо советикус». Саме астрономи зазирають у минуле на найбільшу глибину — 15 мільярдів років. Що бачите у цій безодні часу і простору — крізь телескоп і без нього? Хотілося б почути від вас не загальні теоретичні розмірковування, а передусім ті моральні істини, які ви самі вистраждали. Кажуть, ви непідвладні зірковій хворобі, хоча вашим іменем названо зірку...

— Не зірку, а малу планету між Юпітером і Марсом. Її можна побачити через телескоп діаметром у півметра. Так, мені дещо вдалося зробити. Написав загалом 613 аркушів, у тому числі опублікував 38 книг в Україні і дві — за кордоном. Знаю людей, які хизуються всякими титулами й званнями. Я байдужий до цього. Звичайно, колись мав певні амбіції. Хотів стати мало не українським Амбарцумяном, але... минулося. Конан Дойль говорив, що титули придумують раби, а присвоюють осли. На тому й стоїмо. Головне — результати роботи, почуття чесно виконаного обов'язку: проілюструвати, що ми, українці, не гірші за німців, японців чи французів. Нині для мене найважливіше завершити книгу «Календар і хронологія», бо переконаний: від Чопа до Камчатки я цю проблему вивчив ліпше, аніж будь-хто інший. У Москві така моя книжка вже виходила тричі, але український варіант буде розширено принаймні в півтора раза. Незабаром святкуватиму 30-річчя своєї «каторги». Адже востаннє відпочивав під час відпустки 1966 року. Літо для мене — найпродуктивніша пора. Втікаю у своє рідне село Кутиськи на Тернопільщині —подалі від цивілізації і починаю працювати за півгодини до сходу сонця. Сплю надворі, під зоряним небом. Уночі кладу біля себе аркуш паперу, олівець і ліхтарик, щоб миттю записати думку чи назву розділу, якщо «встрелить» у голову. Деякі сторінки переписував по 10, 12 і 18 разів. А восьмий розділ книжки «Релятивістська астрономія» (1989 р.) — «Звідки взявся світ» — переписував 23 рази.

Я — не роботоголік. Але терзаю себе, бо знаю, що, окрім мене, «саме це» ніхто не зробить. Напівжартома кажу собі, що до 17 липня 2015 року — дати мого відходу у вічність — маю написати ще 87 аркушів. До титулів і звань ставлюся з іронією ще й тому, що мені «світить» пенсія акурат така сама, як і в моєї неписьменної сусідки-прибиральниці. Вона сміється з мене. Напевне, тільки люті вороги народу могли таке придумати, щоб ми (на їхню думку) зненавиділи себе, свою державність. Проте я відмовився від грантів Сороса — нехай їх отримують молодші. А проблему старших за віком фахівців, які здатні активно творити, треба вирішувати на державному рівні нашим законодавцям.

— Я мала намір помандрувати з вами подумки до зірок, а ви заземлили мене грубою прозою життя. До речі, про дату своєї смерті ви... домовилися з Творцем чи вирахували за гороскопом?

— Сподіваюся на підтримку законодавця, але здався на ласку Божу і нині весь час відчуваю підтримку Творця. Він — поруч зі мною, і тому я спокійний, нічого не боюся. Колись дуже хворів на туберкульоз, занепав, було, духом. Спожив близько 8 кілограмів ліків, півроку робив собі щодня по чотири уколи. Врешті розізлився на хворобу і... залишив її в горах. Лікуючись у санаторії, щодня піднімався на якусь вершину. Коли вириваєшся з лікарняної палати, де твій сусід, даруйте, вихаркує за ніч трилітрову банку мокроти, то вже іншими очима дивишся на божий світ, помічаєш, який він прекрасний. Але тривалий час мене гнітили сумніви: якщо Творець є, то чому мільйони невинних людей гинуть, — чума, землетруси, повені... Остаточно утвердила мою віру в Творця робота над книжкою «Цікава астрономія» (1969 р.), зокрема над розділом «Життя у Всесвіті». У мене тоді від перенапруження навіть відновився туберкульозний процес. Мене буквально жахнула інформація, закладена в живих клітинах. Я усвідомив, що вона не може походити від позбавленого розуму джерела — неживої природи. Візьмемо книгу. Ніякий її опис, з точки зору фізики чи хімії, не дасть жодного уявлення про зміст. Бо книга — це речовина плюс інформація. У клітині, в компактному й закодованому вигляді, укладено інформацію про здатність людини писати сонети чи вивчати Всесвіт і будувати космічні кораблі. Атеїсти придумали поняття «первісного бульйону», в якому мали б «організуватися» дедалі складніші молекули. Проте мало допомагає атеїстам і термін «прогресивна еволюція», бо будь-який елемент «бульйону» — це система, в якій відбуваються не лише процеси синтезу, а й саморуйнування молекул. Тут діє другий закон термодинаміки: будь-яка система, залишена на саму себе, змагає до саморуйнування. Розумні ж наслідки завжди мають розумну причину, а нежива матерія не може витворити якість, якою сама не володіє. До речі, і сам Дарвін ніде не заявляв, що «живе народилося з неживого само». Він допускав створення Богом «першої клітини». Тому й можу сказати таке: текст Мойсеєвої книги Буття, хоча й далекий від сучасних наукових тлумачень створення світу, але загалом його творча послідовність узгоджується із сучасними досягненнями астрономії, геології, біології та інших наук. Це особливо вражає, якщо зважити, що Мойсей жив 3500 років тому і не міг володіти тим обсягом знань, що ми.

— Отже, ми перейшли до сфери духовної. Як сталося, що астроном почав займатися релігієзнавством?

— Скажу коротко: такою, очевидно, була воля Божа (і ректора також). Я вже сім років читаю лекції з логіки і космології в Духовному інституті Української греко-католицької церкви, а питаннями релігієзнавства цікавився з дитинства. Чого доброго, якби не захворів на туберкульоз, то став би священиком, бо з 11-ти років був на криласі, навіть підміняв дяка. То ж, займаючись в основному астрономією, — днями, скажімо, завершив редагування «Астрономічної енциклопедії», здав рукопис «Історії астрономії», — знаходжу час і для релігієзнавства.

— «Незнання Бога є для держави найбільше з лих, і хто підриває релігію, той підриває разом з тим і основи суспільства», — казав Платон. Однак ми маємо те, що маємо: наші співвітчизники вірять більше у гороскопи, ніж у Творця.

— Астрологія — не наука, а побічний глухий кут розвитку науки. До гороскопів не можна ставитися всерйоз. Чи знаєте ви, що люди, які не цікавляться гороскопами і не «підпорядковують» їм своє життя, живуть на три — п'ять років довше. Щоправда, деякі події на землі — особливості змін погоди, аварії, хвороби тощо — залежать від процесів з-за меж Землі. Але не від планет, а від плям та відповідно спалахів на Сонці. Зокрема кількість інфарктів та інсультів у момент спалаху на Сонці зростає у три — чотири рази.

— А Нострадамус — хіба не авторитет?

— Багато його передбачень зроблено «заднім числом». Після того, як події сталися, коментатори підбирають до них відповідні місця із «пророцтв».

Історії відомий такий факт: син Нострадамуса на підставі одного із віршів батька передбачив загибель міста Пусена від пожежі. Щоб здійснити це «пророцтво», він сам підпалив місто, проте був схоплений на місці злочину і страчений. Один із коментаторів у брошурі «Предсказания Нострадамуса» (Миколаїв, 1991) пише, спираючись на «пророка європейської історії»: «Росія — країна майбутнього... Функція Росії — розподіл розуму по всій земній цивілізації» тощо. Хай буде, не маємо нічого проти, але до чого тут Нострадамус, коли все залежить від працьовитості, розуму й духовності сусідів? Повірте і перевірте: не збулися і не збудуться «пророцтва» щодо кінця світу, — їх було вже десятки! А доленосні злами епох, які всіх нас хвилюють, — то дуже відносні величини. По суті, дві тисячі років від Різдва Христового ми мали б святкувати 1994 — 1995 року, адже Христос народився у 6-му році до н. е. Просто Діонісій Малий, папський архіваріус, «вкладаючи» нову еру в 525 році, помилився.

— Невже зорі нічого не віщують? Ви ж бо «вирахували» дату своєї смерті?

— Я кажу: це напівжартома. Спирався при цьому на тривалість життя своїх батьків, діда та його братів. До того ж у липні, погодьтеся, приємно буде відходити у вічність: тепло, все довкруж цвіте. Наведу курйоз: математик Дж. Кардано (1501 — 1576 рр.) у складеному для себе гороскопі передбачив свою смерть на 75-му році життя. Коли настав визначений час, він роздав своє майно і чекав смерті. Та оскільки здоров'я його було міцне, він, щоб справдити гороскоп, перестав їсти і зморив себе голодом. Людям, звичайно, хочеться передбачити своє майбутнє, знати про нього бодай що-небудь. Тим самим вони хотіли б перехитрити долю. Та ба! Вони переоцінюють свої можливості і в гордині не хочуть здатися на ласку Творця.

— На неї ще треба заслужити. Зізнатись, із сумом спостерігала в храмах передвеликодні черги на сповідь. Приходять туди, бува, не із щирим каяттям, а з ілюзорною надією зняти із себе відповідальність за гріхи.

— Так, тепер, наприкінці XX століття, маємо щохвилини усвідомлювати свою відповідальність перед Творцем. Адже він помістив нас у світ вибору. Таким був його задум — не зовсім і не у всьому збагненний для нас. А загалом — нехай будуть віруючі і атеїсти, гірше, коли ти — ніякий. Сказано в одкровенні Іоанна: «Тому, що ти — не холодний і не гарячий, я виплюну тебе із своїх уст». Мені ж хочеться вірити, що я перебуваю у зв'язку із Творцем, щось там бринить в глибині моєї душі. Про це говорити нелегко. Як і про те, наскільки нелегко навчитися жити у світі, але бути «не від світу цього». Але це — тема дуже інтимна, про яку вголос говорити навіть не гоже, — слова блякнуть.

— Мені імпонує думка про те, що нас усіх вирощують, мов айстри. Підсумовуючи, зауважу, що після розмови з вами у мене ще більше запитань, аніж до зустрічі.

— А ви приїжджайте в Кутиськи, коли поспіють морелі. Приготуємо вареники, заночуєте на духмяному сіні...

— Під зорями? Згода.

— То давайте я намалюю вам схему... Ось тут, край козацької дороги, моя хата.

Івано-Франківськ.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Блиск і нужда глибинки: продовжуємо розмову

Влітку — тракторист, взимку — гуморист

Так напівжартома — напівсерйозно говорить про себе, мабуть, єдиний в Україні письменник-фермер Богдан Бастюк, що живе в селі Мишковичах під Тернополем.

Хто видасть «Сапигору»?

До села, до роботи біля землі Богданові не звикати. Тут, у Мишковичах, де тепер сам має власну господарку, народився і виріс. Тут, у місцевому колгоспі, працював раніше і бригадиром, і завгаражем, і головним інженером... Ще з молодих літ пише він гумор і лірику, пізніше спробував себе як прозаїк — і, начебто, непогано виходить, видає книжки. А за спеціальністю він —інженер-механік. То дуже йому знадобилося на початках 90-х років, коли разом з дружиною Ольгою взяв десять гектарів поля, придбав трактора, ще якийсь нескладний реманент — і почав фермерувати. Зрештою, так у Мишковичах зробили ще кілька господарів і донині якось зводять кінці з кінцями.

— Нині фермер не в змозі придбати вдосталь міндобрив, пестицидів чи навіть запчастин до техніки, —розповідає про життя-буття Б. Бастюк. — Оборотних коштів він не має, взяти кредит у банку під шістдесят відсотків річних не може, бо в такому разі взагалі без штанів зостанеться. Ось і доводиться тяжкою ручною працею компенсувати те, що втрачаємо від браку пестицидів чи сучасної техніки.

— Але пшениця чи картопля, вирощена лише на самій органіці, поціновується багато вище, ніж та, що за допомогою так званої хімії.

— Та хто в нас на це звертає увагу. Ми ще до такого не дожили. Он за центнер прекрасного пивоварного ячменю мені пропонують посередники аж... 17 гривень. То, вважай, треба майже задарма віддати.

Вирощене на городі Бастюки воліють збувати на тернопільському ринкові. У такий спосіб реалізували протягом зими і ранньої весни капусту, столові буряки, моркву... Ото обійдуть вранці худобу, дадуть їсти свиням — і чимшвидше в Тернопіль. Звісно, виручає старенький «Москвич», куплений ще до «перебудови». Добре, що Оля протягом тривалого часу працювала в сільському магазині, — то для неї звичне діло. Богдан за прилавком стояти не любить. Попідносить мішки і ящики з городиною, а сам сідає в машині край дороги і береться за свою другу роботу. Чи, можливо, найголовнішу. Так і народжуються байки, сатиричні мініатюри, ліричні вірші. І, звичайно, щодня додає нові штрихи, нові міркування до «Записок фермера», які веде уже протягом шести років. Звісно, буває, що й кількома реченнями обходиться, а то й сторінку-другу напише, якщо час дозволяє.

Потяг до щоденникових записів — то в Богдана від батька, протягом довгого часу сільського вчителя. Батько письменника — Іван Петрович, який уже давно на пенсії — усе найцікавіше побачене й почуте занотовував у товсті зошити. Потім передав це багатство синові. Ті щоденники стали для Богдана доброю підмогою, коли він у 80-х роках почав працювати над рідкісним для нашої літератури твором — романом «Сапигора». Це напрочуд цікава художньо-документальна розповідь про рідне Богданове село за часів польської окупації — у перерві між двома світовими війнами. В романі, по суті, немає вигаданих героїв (правда, почасти вони діють під іншими прізвищами, особливо, коли потрапляють у кумедні й доволі неприємні для себе ситуації). Як, до речі, і колізій. Нерідко автор не шкодує гумористичних штрихів, показуючи своїх краян такими, якими вони були (і є!) насправді. Але все це виписано з великим художнім тактом і з не меншою любов'ю до своїх земляків-попередників. Багато цікавого матеріалу з минулого почерпнув майбутній письменник і з розповідей своїх односельців, з якими ще підлітком пас худобу на сільському вигоні. «Сапигору» майже повністю видрукував на своїх сторінках журнал «Тернопіль», а кілька років тому Б. Бастюк одержав за цей непересічний твір літературно-мистецьку премію імені братів Лепких. Та ось досі роман так і не побачив світу окремою книгою, хоча цілком заслуговує на те, щоби стати відомим для масового українського читача. Звісно, фермерських статків недостатньо для того, щоби видати своїм коштом «Сапигору». Хоча сьогодні Б. Бастюк може віддати в набір і рукопис поетичної книжки «Цілушка». Але знову ж таки: де взяти грошей?

А тимчасом відомий тернопільський гуморист Гриць Драпак не без успіху розширює свій репертуар з допомогою нових творів Богдана Бастюка. Написаних і в машині біля базару, і довгими зимовими вечорами, коли в селі меншає роботи.

І все-таки тяжко, неймовірно тяжко поєднувати роботу в полі і за письмовим столом. «Земля не любить такого відвертання», — каже Богдан. — Вона дуже ревниво все це сприймає. Але я вже не можу без слова обійтися. Як птах без крила».



Коло землі ще ніхто не доробився

А що з посадженого-зібраного сьогодні найлегше збути галицькому фермерові, що дає більш-менш пристойний прибуток?

— Знаєте, в нас, у Галичині, здавна кажуть, що коло землі ще ніхто не доробився, — почув від Богдана. —Так було раніше, за часів австрійських і польських, так і тепер — за нинішніх, з дозволу сказати, реформ.

У мене таке враження, що там, нагорі, у кабінетах влади, ще не вивітрилося бажання і надалі тримати в «чорному тілі» селянина, як то його ще донедавна заляканого і затюканого податками тримали на колгоспній прив'язі. Бо за безцінь забирати продукцію, а то й взагалі за неї не розраховуватися — такого, як стверджують наші батьки, не дозволяв собі ані пан, ані комерсант-перекупник. Бо коли раніше ви брали в оренду панську землю, то віддавали власникові не більш як 30 відсотків зібраного. А тепер українському фермерові, начебто у своїй державі, з кожної заробленої гривні треба 90 копійок віддати «їм» — ви розумієте, кого я маю на увазі. А щоби купити літр дизпалива, мушу продати два літри молока. То, даруйте, справжнє здирство — світ такого не видів.

— А що вирощуєте? Ячмінь, гречку, картоплю, моркву, столові буряки, трохи кормових... А цукрові? Пробували, але тепер відмовилися. Дуже великі затрати. Та й привезеш на завод, кожен корінчик ножем обчищений — аж блищить, а вони тобі такий процент забрудненості ставлять, ніби ти ті буряки з-під комбайна підібрав. І навіть оком не моргають. «Та це ж просто людська підлість», — не стримується від обурення Богдан.

Мишковичі належать до так званих багатих сіл. Землі тут непогані, обласний центр — під боком. Хто раніше не хотів працювати в колгоспі, шукав підходящу для себе роботу в місті. Кришталь, килими, сучасні меблі, золоті прикраси, «відики» і музичні центри — все це сьогодні не дивина для сільських жителів. Однак і тут дедалі відчутніше дається взнаки соціальне розшарування. Воно не таке різке, як у місті, але є. І поглиблюється. А звідси — і заздрість, і озлобленість, і навіть прагнення нашкодити сусідові, якщо обставини дозволяють. «У нас сільська господиня аж мліє від заздрощів, якщо побачить на вікнах сусідки ліпші, ніж у неї, імпортні фіранки», — каже Богдан.

І немає нічого поганого в тому, коли такі фіранки — а то й ліпші! — невдовзі з'являються в інших оселях. Та зовсім прикро, якщо та заздрість до сусідського добробуту переростає в тиху ненависть. Як до своєрідного «класового ворога» — що-що, а такі «уроки» ми добряче засвоїли протягом півстолітньої ходи до «світлого майбутнього».

— Те, що пережило галицьке село в нинішньому столітті, особливо в 40-х—на початку 50-х років, — каже Богдан, — декому навіть у страшному сні не може приснитися. Але, мабуть, найбільших втрат ми зазнали від босяцького, люмпенського виховання. Бо з'явилася людина, яка раніше була рідкістю в наших селах: бездумна і байдужа до всього, лінива, схильна до пияцтва і дармових грошей... Звісно, не можна кидати тінь на всіх, але таких доволі багато. Хто не вміє додержати даного слова, не дбає про свій авторитет у сільській громаді.

І Богдан розповів про такий випадок. Як тільки зачав він фермерувати, то ще з двома односельцями стягнувся на буряковий комбайн. А щоби в комбайна був один власник, то й записали його на одного з фермерів. Мовляв, яка різниця, за ким він формально числитиметься? За Грицьком чи Степаном? Аби лише добре працював. Та не так сталося. Формальний власник обміняв спільного комбайна на доволі потовчену по сільських дорогах «Ниву» — і плакали їхні гроші. А до того бив себе у груди, як у бубон: «Ви що, мені не вірите?» Зрештою, за того комбайна можна було купити цілих три такі легковики.

Богдан Бастюк переконаний: тільки власник, який має що втрачати, змінить у селі ситуацію на ліпше. І соціальну, і фінансову, і культурну. І він, власник, це зробить, якщо рідна держава не знищить, не розорить його до останку. Як то сьогодні успішно робить.

* * *

Недавно в Тернополі побачила світ ще одна — уже сьома — книжка Богдана Бастюка: «На кривому цвяшку». Бо все, що сьогодні діється довкола, справді нагадує кривий цвяшок.

— Я цілу зиму продавала моркву на тернопільському ринку, щоби заробити гроші, потрібні для виходу книжки, — напівжартома каже Оля. — Потім ще довелося позичити — отак і розрахувалися з видавцями.

То, звісно, втішна подія і для автора, і для всієї сім'ї. Та ось на початку травня капустяна блоха буквально знищила всю висаджену розсаду на доволі великій площі. Правда, те поле встигли засіяти гречкою, щоби земля не «яловіла» без насіння. Але скільки грошей і праці пропало.

То вже така доля селянська, фермерська, що залежить вона від багатьох природних чинників. І не тільки. «То лише Всевишній знає, як той бідний селянин нині виживає», — з неприхованою гіркотою сказав Богдан, коли ми поверталися його старенським, латаним-перелатаним «Москвичем» до обласного центру.

Біля першої тролейбусної зупинки ми попросили Богдана зупинитися. Завтра на нього чекало поле. Оте саме, де шкідники з'їли щойно висаджену розсаду капусти.

Тернопільська область.

На знімку: Богдан Бастюк (зліва) разом з письменником Петром Сорокою — редактором його книжки «На кривому цвяшку» — в рідній сільській оселі.

Ювілей місяця

Ф. Гарсіа Лорка: «Іспанія — єдина країна, де смерть є національним видовищем»

Минуло 100 років від дня народження видатного Поета і Драматурга



Про цього великого іспанця можна говорити й говорити. Адже навіть перечитавши суперечливі дослідження, присвячені спробам розгадати таємницю, ім'я якій Гарсіа Лорка, що належать англійцям Е. Хонігу та Р. Кемпбеллу, французькі Марі Ляффранк, американцеві С. Коббу, численні наші та різноманітні російські видання (вже не кажу про іспанську Лоркіану), все-таки досі не можна з упевненістю щось сказати про його долю. Може, мав рацію Іван Драч, що колись написав: «З'явився легендою і зник як легенда»?

Істинним є лише те, що Гарсіа Лорка став одною з перших жертв громадянської війни в Іспанії 1936—39 років. «Помер внаслідок одержаних ран. Тіло покійного знайдено 20 серпня на дорозі «Візнар — Алькафар», — інформувала читачів гранадська газета «Ideal».

Так часто буває в історії — війни затівають політики, але першими жертвами їх стають Поети.

* * *

Протягом свого життя Гарсіа Лорка не раз звертався до іспанських народних пісень — канте хондо (пісень глибинного співу). Виконавці одного з різновидів канте хондо — сигірії, як правило, вмирали від розриву серця. Бо її не можна співати впівголоса, бо вона — згусток невимовної туги за зниклими епохами, за коханням, що ніколи не повернеться. До речі, звучання канте хондо схоже на звучання гуцульських трембіт...

Він завжди ходив на межі життя і смерті, бо був переконаний, що «Іспанія —єдина країна, де смерть —національне видовище». В цьому він близький великим іспанським поетам Луїсу де Гонгорі, Хуану Рамону Хіменесу, Антоніо Мачадо, Мігелеві Унамуно, музикантові Мануелю де Фальї, живописцям Франціско Гойї, Ель Греко, Сурбарану...

Він був Поетом. Тому, згадуючи про нього, забудьмо про «лівих» та «правих», з лідерами яких нібито «дружив» Гарсіа Лорка. Це з ним хотіли бути знайомими і Хосе Діас — генеральний секретар ЦК компартії Іспанії, і Хосе Прімо де Рівера — засновник фалангістського руху, який пізніше очолив Франціско Франко, й більшість «великих» його сучасників.

Його поезія — біль, що ніколи не минає.

Як заридала
моя гітара, —
розбилась досвітку
криштальна чара.
Ой заридала
моя гітара...

Віталій АБЛІЦОВ.

Запитуєте — відповідаємо

Риб'ячий жир можна пити ложками

Звичайно, покоління, яке обрало пепсі, цього не пам'ятає, а ось їхні мами й тата могли б розповісти про свої дитячі неприємності, пов'язані з ложкою риб'ячого жиру вранці. Ні вмовляння про корисність масла, що має огидний запах, ні залякування отримати всі несусвітенні болячки з кривими ногами на додачу, ні погрози залишитися без солодощів і навіть невелике насильство у вигляді затиснутого мамою носа — щоб швидше ковталось — ніщо не могло змусити дитину полюбити риб'ячий жир. Він дістав майже загальне ім'я, і дорослих він повертав до дитячих хвилювань — навіть море біля рибальських пристаней пахло нудотним риб'ячим жиром.

Потім про риб'ячий жир забули — для дітей настала епоха вітаміну D в розчині.

І ось в аптеках знову з'явився цікавий препарат — риб'ячий жир. Повертається майже забуте. Навіщо?

Раїса ВОЙТЮК.

Кам'янка-Дніпровська
Запорізької області.

Розповідає провізор вищої категорії Л. Іванова

Перелічу лише основні компоненти риб'ячого жиру, і все стане зрозуміло. По-перше, це вітамін А, необхідний для нормального росту і розвитку дитини антиоксидант, який, крім іншого, поліпшує зір та імунну систему. По-друге, вітамін D, що забезпечує всмоктування кальцію в кишечнику і мінералізацію кісткових тканин. І зрештою, це омега-3 поліненасичені жирні кислоти, абсолютно незамінні, оскільки не синтезуються в організмі з інших кислот. Саме вони є джерелом біологічно активних речовин, субстанцій для синтезу ферментів, регулятором генної транскрипції, завдяки чому впливають на життя та загибель клітини.

Виявляється, тільки у нас присутність риб'ячого жиру — екзотична. Інші народи, наприклад півночі Європи, і за ліки його не вважають — просто споживають щодня як обов'язкову харчову добавку. У Норвегії державні організації з проблем харчування розглядають риб'ячий жир як частину дієти, рекомендуючи його щоденне вживання людям всіх вікових груп.

Риб'ячий жир виготовляють з печінки тільки живої тріски, виловленої з фіордів північних норвезьких островів Лофотен і Вестерален. Вони розташовані в екологічно чистій зоні світового океану. Продукт проходить багатоступінчасте очищення без використання органічних розчинників, що гарантує дуже високу якість. Вона підтверджена 22 золотими медалями.

140 років шліфувалася технологія приготування жиру, і ось нарешті він прийшов до нас, причому відразу в трьох лікувальних формах: просто натуральний риб'ячий жир без запаху і смаку; для тих, кому на порожньому місці все-таки неприємно лоскоче ніздрі риб'ячий душок, — риб'ячий жир з лимонним смаком і риб'ячий жир в желатинових капсулах, котрі легко й навіть приємно ковтати дорослим і дітям.

Риб'ячий жир знижує ризик розвитку пухлин молочної залози і товстого кишечнику, а також раку легень. Завдяки впливу омега-3 поліненасичених жирних кислот гальмується стимулюючий вплив жирів тваринного походження на механізми канцерогенезу цих пухлин.

Ось перелік хвороб, для лікування яких ви самі, без спеціальних призначень і консультацій, можете «прописати» собі риб'ячий жир: рахіт, гіповітаміноз А, атеросклероз, ішемія, гіпертонія, тромбози, цукровий діабет, псоріаз, дерматити, проблеми кісткової системи, зубів у процесі росту, імунодефіцитні захворювання, порушення зору. А якщо ви абсолютно здорові — риб'ячий жир потрібен вам як загальнозміцнюючий засіб.

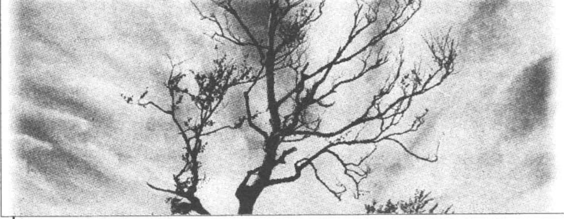
Додати можна тільки одне: новий продукт можна їсти просто ложками.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Прецедент

У СКЛАДНУ ситуацію потрапив мешканець Тростянця, 67-річний Михайло Курдюк. За його зверненнями у вищі інстанції Ічнянський районний суд у березні порушив кримінальну справу проти... нього. Крім цього, дирекція дендропарку в окремому позові просить суд «винести рішення про виселення» з частини адмінприміщення, яке він з дружиною «самоправно, без будь-яких законних на те підстав захопив» у 1981 році. Що ж трапилося?

ВИСЕЛЕННЯ



Сумна традиція

Старожили державного дендрологічного парку «Тростянець» практично не пам'ятають року, коли до них не приїздили б ревізори, перевіряльні комісії. Вся післявоєнна історія пам'ятки садово-паркової архітектури XIX століття тісно переплелася з конфліктом, який то затухав, то знову спалахував з новою силою, допоки не змінювалося чергове керівництво.

Парк, створений у 1834—1887 роках за ідеєю та під керівництвом Івана Михайловича Скоропадського, одного з нащадків українського гетьмана, мов зачарований минулим добрим ставленням, турботою, не приймав надового новых господарів. Можливо, «винні» в тому слова зачинателя пам'ятки, викарбувані на його могилі: «Любезный прохожий, сад, в котором ты гуляешь, насажден мною. Он служил мне утешением в моей жизни. Если ты заметишь беспорядок, ведущий к уничтожению его, то скажи об этом хозяину сада: ты сделаешь доброе дело».

Справа у тім, що багато тростянчан, беручи ці слова епіграфом своїх скарг до Києва, Чернігова, здебільшого вирішували прагматичніші завдання: «допікали» «не такому» керівникові, намагаючись поставити його на місце, прагнули пропхати власну команду до не високих, але більш-менш впливових посад. У дендропарку мені показали стоси пожовклих анонімок, заяв, двадцятирічної — тридцятирічної давності, надісланих до прокуратур, ЦК КПУ, обкому КПУ, протоколи зборів їх розгляду тощо.

Жертвами ставали керівники, наукові працівники. У квітні 1980 року вчена рада Центрального ботанічного саду АН України, розглянувши результати перевірки діяльності дендрозаповідника «Тростянець», констатувала, що його директор М. Курдюк «занедбав наукову роботу», «порушував норми трудового законодавства», «не приймав до уваги думку громадських організацій», а тому «в колективі виникло незадоволення... склався нездоровий морально-психологічний клімат, у різні інстанції надійшли письмові скарги». Зрештою, у квітні 1983 року президент Академії наук України Б. Патон підписав постанову про звільнення Михайла Григоровича з відповідальної посади «за серйозні недоліки в керівництві дендрозаповідником, відсутність належного контролю за збереженням матеріальних цінностей і додержанням фінансової дисципліни».

Новопризначений директор кандидат біологічний наук Віктор Медведєв протримався у кріслі керівника ще менше — лише два роки.

— Ви знаєте, — казав він мені під час зустрічі, — сьогодні директор, без сумніву, раює. На нього пишуть, але ще по-божому. Мене ж так закидали скаргами, що, повірте, щодня сиділа якась комісія. Я, зрештою, здався, написав заяву про звільнення. Тут якась вічна опозиція до керівництва. Неможливо нормально працювати. Замучили перевірки. У парку, справді, є маса проблем. Я як науковець вважаю, що у ньому треба спиляти 10 тисяч стволів гостролистого клену. Це, по суті, бур'ян, який самосівом вже зайняв половину території і витісняє цінні види...

Нинішній директор дендропарку «Тростянець», кандидат біологічних наук Олексій Ілленко, схоже, вирішив покласти край сумній традиції.

— Минулого року мене перевіряли чи не 20 комісій, — повідомив він. — Комісія Центрального ботанічного саду імені М. Гришка НАН України на чолі з членом-кореспондентом НАНУ професором Тетяною Черевченко, зрештою, прийшла до висновку, що в парку професійно виконують роботи з пейзажного формування галявин. Я зітхнув з полегшенням. Жодних грубих порушень у зв'язку із санітарними рубками не зафіксували і перевіряльники з Держуправління екологічної безпеки в Чернігівській області. Та Курдюк, ігноруючи й ці висновки фахівців, знову пише в різні інстанції, що ми займаємося нищенням пам'ятки. Для всіх не секрет, що він хоче повернутися у директорське крісло. Але неправдою це зробити не можна! Цього року я змушений звернутися до суду: якщо Михайло Григорович вважає, що Ілленко спеціально рубає дерева для меблевих фабрик, займається фінансовими оборудками тощо, то нехай це доведе документами, свідками. А не доведе — хай відповідає перед законом. Повірте, я терплячий, але і терпінню мусить бути край.

Біль душі

З Михайлом Григоровичем провели оглядову екскурсію по весняному дендропарку. Він із захопленням розповідав про екзоти, рідкісні дерева, пам'ятні місця, яких тут чимало. Відчувалося, що все це для співрозмовника дуже рідне, своє, близьке, а тому йому боляче бачити на галявинах свіжі пеньки, які, на думку нинішньої адміністрації, заважали побачити глибину простору, красу краєвиду. Він вважає, що цього не було б, якби прислухалися до нього, фахівця, автора кількох книг з цієї тематики. У нього вдома ознайомлююся з творчим доробком, книгами господаря, великими папками ксерокопій, листуванням.

Михайло Григорович не приховує, що бажав би повернутися у вир роботи задля науки. Вважає, що з ним 1983 року звела рахунки передусім високопоставлена партійна мафія. Підтвердженням тому є документ, який надіслав нещодавно до Тростянця посол України в Литовській Республіці Р. Білодід:

«Довідка

Громадянин Ліхтенштейну, уродженець України, барон Е. О. Фальц-Фейн багато зробив щодо повернення в країну культурних цінностей, вніс у фонд заповідника «Асканія-Нова» сто тисяч доларів, як член оргкомітету Олімпіади-80 допоміг відвернути бойкот олімпіади, нагороджений орденом України.

Перші запрошення Е. О. Фальц-Фейну відвідати Україну були зроблені за дорученням Академії наук УРСР Курдюком М. Г., який супроводжував його в поїздках по Україні.

Керівництво заповідника «Асканія-Нова» негативно ставилось до Е. О. Фальц-Фейна і з метою недопущення його приїзду в колишнє родове помістя звільнило завідуючого відділом Курдюка М. Г. з роботи. Пізніше, будучи директором дендрозаповідника «Тростянець» АН УРСР, М. Г. Курдюк за розпорядженням Президії АН УРСР продовжував підтримувати контакти з Е. О. Фальц-Фейном, чому противилось асканійське керівництво. На підставі подання Херсонського обкому партії, завідуючі відділами ЦК КПУ написали «доповідну» на ім'я Капто О. С., після чого почалися репресії проти М. Г. Курдюка з подальшим звільненням його з роботи. В такій ситуації оскарження незаконності звільнення не давало позитивних наслідків. Спроби керівництва Академії наук УРСР поновити М. Г. Курдюка на роботі (цим питанням займався академік А. М. Гродзінський) були заблоковані в ЦК КП України.

Довідка видана на предмет поновлення на роботі кандидата сільськогосподарських наук Курдюка М. Г.

Посол України в Литовській Республіці Р. М. Білодід».

Тодішню ситуацію з переслідуванням науковця-керівника підтвердив головний консультант секретаріату Верховної Ради Василь Соснов.

Зрозуміло, що згадане якоюсь мірою пояснює головні причини звільнення Курдюка п'ятнадцять років тому.

***

Конфлікт у «Тростянці» давно перетнув цивілізовані межі. По суті, це війна, в яку втягнуто Чернігів, Київ. А на війні як на війні: для перемоги важливі дошкульні постріли...

Запитую О. Ілленка про моральний аспект виселення сім'ї Курдюка з відомчої квартири, розташованої на території дендропарку. Адже схвалення воно у Тростянці не отримає. Свого часу Курдюк «пробив» газифікацію села, його колишні підлеглі облаштувалися, живуть у добротних житлах.

— Мені телефонували з району, щоб не робив цього, — каже директор. — Я й згодився відкликати позов. А наступного дня дзвінок з прокуратури: Курдюк в Генеральну написав... Одне слово, допік! Я розумію, що все це, може, не додасть мені авторитету. Звичайно, на вулицю його не виставимо. Є в нас для них добротний будинок. Та й погодьтеся: он контора, ось кури їхні гребуться. Не дуже це приємно...

На жодне засідання суду Михайло Григорович, посилаючись на погане самопочуття, не з'явився. У суддів дилема: застосовувати засоби примусового привезення?

М. Курдюк вірить, що владне слово Києва та Чернігова випередить усяке судове рішення і нарешті розставить все по-справедливості. На справедливість по-своєму сподівається як керівник й О. Ілленко.

Що переможе?

Хотілося б, щоб попри все перемогли здоровий глузд і... парк!

Чернігівська область.



Футбольний рай і полунична насолода



З «тропічної» України прихильники футболу з певною заздрістю реагували на дощ у Бордо, на лише плюс 13 градусів у Тулузі. Але й ми, коли відверто, маємо певні переваги, перебуваючи в перших рядах перед телеекраном. Якщо комусь, скажімо, не до вподоби коментатори на УТ та «1+1», будь ласка, вмикайте собі російські канали. А поліглоти, приміром, —іспанський. І поринайте в атмосферу футбольного раю, який цього літа обрав Францію. А кому дозволяє матеріальне становище, можна й полуницями під час перегляду поласувати. Вродили вони в нас соковиті і солодкі. Казка та й годі. Благословенні часи для вболівальника...

А тепер до справи. Відбулися перші матчі у групі В.

Бордо. Італія — Чилі. 2:2. 1:0 Вієрі, 10, 1:1 Салас, 45, 2:1 Салас, 50, 2:2 Р. Баджо, 85.

Ці команди, які вважалися фаворитами групи, з волі календаря зустрілися в першому матчі. Здавалося, італійці легко впораються із завданням. Адже вони забили досить швидкий гол. Крістіан Вієрі чудово відкрився на точний довгий пас від Паоло Мальдіні і, не зволікаючи, зовнішнім боком лівої стопи технічно і влучно пробив — 1:0.

Підопічні Чезаре Мальдіні й оборонялися упевненіше, й атакували гостріше. Суперник сподівався лише на швидкість і вміння ударного дуету — Іван Самарано та Марсело Салас. І недарма. Щоправда, Самарано так і не вдалося забити своєму одноклубникові з міланського «Інтера» Джанлуці Пальюці. А от його партнер зробив це двічі. Щоправда, важко було зрозуміти, чому якийсь надто вже «блідолиций» арбітр із Нігерії Люсьєн Бушардо так багато часу додав у першому таймі. Адже значних затримок не було. Однак чилійці залюбки скористалися таким подарунком. Коли вже пішла 49-та хвилина ... першого тайму, Салас вирвався із обіймів-«лещат» захисника Фабіо Каннаваро, який не зміг підстрахувати Деметріо Альбертіні, і зблизька «розстріляв» Пальюку.

Після перерви ми побачили зовсім іншу збірну Чилі. Вона весь час намагалася пресингувати. Втім, все це більше скидалося на прагнення будь-що не дати грати «Скуадрі адзуррі». Тих, хто вболівав за збірну Італії, либонь, дратували висока «майстерність» чилійців симулювати, намагання затягувати час.

Але, хоч би як там було, південноамериканці не забарилися вийти вперед на перших хвилинах другого тайму. Цього разу Салас пробив точно головою.

Для італійців, як кажуть, запахло смаленим. Однак врятуватися їм усе-таки вдалося. І тут варто згадати попередній чемпіонат світу, фінальний поєдинок Бразилія — Італія, коли Роберто Баджо не влучив, виконуючи післяматчевий пенальті. Він поховав тоді «золоту» надію італійців, і його усунули зі збірної на чотири роки. І от доля дала йому певний шанс реабілітуватися. Сам Роберто заробив пенальті, коли після його удару рукою зіграв чилієць Роналд Фуентес. Можна лише уявити, як переживав у ті хвилини цей блискучий футболіст. Але із завданням впорався чудово...

Тулуза. Камерун — Австрія. 1:1. 1:0 Джака, 79, 1:1 Польстер, 90.

Гра була рівною. Все йшло до того, що забитих м'ячів ми так і не побачимо. Але під кінець зустрічі сталися найцікавіші події. Спершу камерунець П'єр Джака у стилі бразильця Роналдо обіграв цілу групу австрійців і холоднокровно вразив ціль. І здавалося, що австрійцям не відігратися. Однак вони не змирилися і після подачі кутового на останній хвилині знайшли-таки своє щастя. Знаний форвард Тоні Польстер, який виступає в німецькому «Кельні», зблизька поцілив у «дев'ятку». Нічия — цілком справедливий підсумок поєдинку.

	В	Н	П	М	О
Італія	0	1	0	2-2	1
Чилі	0	1	0	2-2	1
Австрія	0	1	0	1-1	1
Камерун	0	1	0	1-1	1

На знімку: щасливий воротар австрійців Міхаель Консел «осідлав» свого форварда Антона Польстера (третій зліва), радіють усі.

В. Б.

Лука **СТАНКЕВИЧ,** *журналіст*

Наш шлях — знову до Словенії

Хокей. У Лозанні (Швейцарія) відбувся конгрес Міжнародної хокейної федерації (ІІХФ). Участь у його роботі взяв віце-президент ФХУ, президент ХК «Сокіл» (Київ) **Сергій СТАРИЦЬКИЙ.** Він люб'язно поділився з нами інформацією про найголовніші питання, які розглядалися на тому високому зібранні:

— Конгрес ухвалив рішення про проведення турнірів за право виходу до групи А чемпіонату світу в трьох місцях. Раніше планувалася лише Норвегія. Так-от, національній збірній України доведеться знову побувати в Словенії, де у квітні нинішнього року вона блискуче виступила на чемпіонаті світу у групі В. Отже, 5—8 листопада в Любляні боротьбу за дві путівки до вищого класу світового хокею поведуть збірні Словенії, Франції, Німеччини та України. У ті самі терміни у Клагенфурті (Австрія) команди Австрії, США, Казахстану та Естонії змагатимуться також за два місця у класі А. Нарешті, ще одну перепустку в Токіо (4—6 вересня) розіграють хокеїсти Японії, Китаю та Кореї.

Відбулися й перевибори президента ІІХФ. Швейцарець, 48-річний Рене Фазель — колишній зубний технік із Берна, який нині мешкає в Барселоні, — продовжив свій мандат ще на п'ять років. За нього проголосували одностайно. Чеха Мирослава Шубрта, японця Сіоісі Томіта та американця Уолтера Буша обрано віце-президентами. Членами Ради ІІХФ затвердили: Рікарда Фагерлунда (Швеція), Фредеріка Мередіта (Велика Британія), Ханса Добіду (Австрія), Філіппа Лакарьє (Франція), Мюррея Кастелло (Канада), Олександра Стебліна (Росія) та Калерво Куммолу (Фінляндія).

Делегати конгресу затвердили календарі основних змагань. Підтримано пропозицію Федерації хокею США перетворити юніорський чемпіонат Європи (гравці до 18 років) на світовий. А перший такий турнір відбудеться навесні наступного року в Німеччині. По-суті, це буде континентальний чемпіонат із додатком американської команди. Канадійці відмовилися від участі. Замість них включено збірну України. Хоча великою активністю відзначалися італійці, пропонуючи провести з нами кваліфікаційні поєдинки, щоб розіграти це місце у групі найсильніших. Однак на цю пропозицію конгрес не пристав...

Лише результати

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 40-й тур. **«Полісся» — «Нива». 2:1**. 2 400. Горощук, 10, Паршин, 90 — Рябцев, 44. **«Кремінь» — «Динамо-2». 1:2.** 4000. Коваленко, 41 — Косирін, 34, Шкапенко, 55. **«Поліграфтехніка» — «Десна». 2:2.** 2 000. Єременко, 54, 70 (обидва з пенальті) — Овчаренко, 31, Сартанія, 90. **«Зоря» — «Металург». 1:2.** 700. Шевченко, 39 — Валуєв, 45, Головір, 88. **«Авангард-Індустрія» — СК «Миколаїв». 1:4.** 2 000. Шакун, 63 — Забранський, 16, 29, 81, Скидан, 22, з пенальті. **ФК «Черкаси» — «Волинь». 1:1.** 500. Сичов, 78 — Матвіїв, 58. **ЦСКА-2 — «Буковина». 4:0.** 2 000. Гоголь, 28, Дараселія, 29, Малимон, 52, Поляруш, 72. **«Металіст» — «Нафтовик». 1:0.** 3 000. Таргонський, 76. **«Хімік» — «Явір». 0:3**. 250. Пшеничников, 70, Шелестинський, 73, 82. **ФК «Львів» — «Сталь». 2:1**. 300. Семочко, 20, Леськів, 34, з пенальті — Моргунов, 66.

СК «Миколаїв» — 92 очки, «Динамо-2» — 84, «Металіст» — 82, «Сталь» — 71, «Нива» — 69, «Нафтовик», ФК «Черкаси», «Полісся» — по 61, ЦСКА-2 — 56, «Волинь», «Явір» — по 55, «Металург» — 52, ФК «Львів» — 51, «Кремінь», «Поліграфтехніка» — по 50, «Шахтар» — 49, «Десна» — 47, «Буковина» — 44, «Зоря» — 35, «Верховина» — 32, «Авангард-Індустрія» — 16, «Хімік» — 13.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, **«Голос України»**

Випускний бал — у футбольних тренерів

ВІДБУВСЯ черговий випуск у Вищій школі тренерів, що при Українському державному університеті фізичного виховання і спорту. Дипломи спеціалістів з футболу слухачам вручили: директор ВШТ Сослан Адирхаєв та професор кафедри олімпійського та професіонального спорту УДУФВІС Борис Юшко.

Отже, український футбол поповнився великим загоном висококваліфікованих тренерів. Щоправда, багато серед них людей відомих. Утім, назвемо всіх.

Головні тренери — Ігор Власенко (ФК «Рось», Біла Церква), Василь Єрмак («Нафтовик», Охтирка), Віктор Марченко («Даліс», аматорська ліга, Калишевака, Запорізька область), Олександр Петраков (ЦСКА-2, Київ), Олег Трухан (ДЮФК «Каскад», Славутич), Петро Славинський (ФК «Локомотив», Сміла), тренери —Олександр Каплун (ДЮСШ «Портовик», Іллічівськ), Юрій Смагін («Олімпія ФК АЕС», Південноукраїнськ), Володимир Гаврилов («Металург», Донецьк), Геннадій Жданов (СДЮШОР «Торпедо», Миколаїв), Володимир Лозинський (ЦСКА, Київ), Володимир Пархоменко (СДЮШОР «Шахтар», Донецьк), Анатолій Ставка (СК «Миколаїв»), Олександр Щербаков (СК «Одеса»), Олег Федорчук (ДЮСШ-15, Київ), Микола Яцюк («Верес», Рівне).

— Є серед них, як бачите, такі, котрі очолюють футбольні колективи, — каже Сослан Георгійович Адирхаєв, — працюють тренерами у колективах вищої, першої та другої ліг. Є тренери, що працюють у дитячих закладах. А за своєю кваліфікацією повинні працювати у колективах майстрів. То нехай знають, що є відмінні фахівці, і їх можна запрошувати на самостійну роботу.

— Це п'ятий наш випуск, — продовжує директор ВШТ. — Цього разу — самі лише футболісти. Протягом року вони опановували науку. Хоча всі вже мають вищу освіту, а дехто — і два дипломи. Скажімо, рівненець Микола Яцюк — технічного і педагогічного вузів. А це вже третій його диплом — футбольного тренера вищої кваліфікації. Підсумком роботи було складання тренувальної програми команди на сезон.

Ми дуже тісно співпрацюємо з Федерацією футболу. Особливо з її генеральним секретарем Анатолієм Поповим. Анатолій Володимирович — кандидат наук, колись очолював кафедру в інфізі. А ще скажу про керівника наукової групи ФФУ, одного з тренерів олімпійської збірної країни, відомого арбітра Віктора Догодайла, який вклав душу в нашу спільну справу.

Не можу не згадати й кафедру футболу нашого університету, яку очолює професор Геннадій Лисенчук.

І надалі сподіваємося на плідну співпрацю. Разом із керівництвом ФФУ регулюватимемо кількість слухачів щороку, прискіпливо розглядатимемо кожну кандидатуру.

Після урочистої частини всі зібралися за святковим столом. А я попросив відомого у минулому гравця київського «Динамо» і збірної СРСР, а нині знаного тренера Володимира Лозинського сказати кілька слів про цю подію.

— Хочу подякувати академікові Володимирові Миколайовичу Платонову — ректорові УДУФВІС, — сказав Володимир Федорович. — Це була його ідея — організувати роботу ВШТ. Я дуже задоволений, що закінчив цю школу. Адже збагатився знаннями. Виходить, що навіть вправні у минулому гравці, які вже й тренерами стали, не все ще знають у грі. До наук прагнути варто завжди. У цьому переконаний. А з нами, між іншим, працювали блискучі викладачі. Назву Бориса Миколайовича Юшка, у якого ми вчилися планувати тренувальний процес. Валентина Іванівна Воронова — доцент кафедри педагогіки та психології — також навчала нас багато чого. Адже без психології у підготовці спортсмена, зокрема футболіста, сьогодні працювати вже неможливо. Багато чого нам дав визнаний фахівець із спортивної медицини Володимир Микитович Морозов. Він рекомендував різні методи відновлювання. З нашим курсом сумлінно і захоплено працювали й інші класні фахівці. Щира дяка їм за це.

... Що ж, у час добрий, як кажуть у таких випадках, фахівці з новенькими дипломами ВШТ!

Наталія СЕМЕНЕНКО, музикознавець

«Це було навесні»

Музика чотирьох континентів панувала протягом тижня у престижних залах Києва

САМЕ творами з такою поетичною назвою шотландського композитора С. Девимуна відкрився в Києві П'ятий міжнародний форум музики молодих. І це символічно, адже Молодь—Музика—Весна — поняття напрочуд співзвучні.

Свято, якого композитори багатьох країн світу з надією чекали понад два роки (насправді воно мало б називатися Сьомим), нарешті відбулося. Банальна причина вимушеної паузи — відсутність потрібних коштів — не згасила ініціативи оргкомітету фесту та його директора — заслуженого діяча мистецтв України, композитора Ігоря Щербакова, не позбавила їх рішучості розпочати форум, так би мовити, «у кредит», сподіваючись на обіцянку Мінкультури...

Надзвичайно широка географія цьогорічного форуму молодих: Фінляндія, Франція, Італія, Іспанія, Англія, Шотландія, Ірландія, Австрія, Німеччина, США, Мексика, Аргентина, Японія, Південна Корея, Китай—Тайвань, Польща, Угорщина, Литва, Росія, Білорусь. Музика чотирьох континентів панувала протягом тижня у престижних залах столиці — Палаці мистецтв «Український дім», Будинку вчених НАН України, Великій концертній студії Національної радіокомпанії.

У виконанні найкращих творчих колективів — ансамблю сучасної музики «Cluster» зі Львова, Заслуженого симфонічного оркестру Національної радіокомпанії України, камерного оркестру «Archi», Державного естрадно-симфонічного оркестру України.

На думку Ігоря Щербакова, фестиваль досяг своєї мети. Він дав можливість заглибитись у сучасний звуковий простір музичного всесвіту, який чималою мірою формується молодими талантами, усвідомити власні творчі позиції у загальноосвітовому контексті, здійснити музично-інформаційний обмін, особливо потрібний сьогодні для творчого прогресу обдарованої особистості. Прискіпливий попередній відбір — із 250 надісланих творів обрано близько 60 — став гарантом високої професійної «проби» виконуваної музики.

Концертні програми свідомо вибудовано на чергуванні музики молодих і творів світових авторитетів, апологетів музики XX ст. — А. Шенберга, К. Штокгаузена, Б. Бартока, В. Лютославського, Я. Ксенакіса, Дж. Крамба, Є. Станковича, Л. Грабовського. Особливий акцент зроблено на виконанні низки творів Валентина Сільвестрова, 60-ліття якого впродовж цього року відзначає весь музичний світ. Його витончені фортепіанні твори дістали чудову вишукану інтерпретацію в Євгена Громова та Сергія Лунгу.

Велику цікавість фахівців викликав проведений у рамках форуму семінар «Електронний синтез звуку та комп'ютерні технології в музиці» (з ініціативи кафедри музично-інформаційних технологій Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського).



Помітну увагу привернули виступи викладача студії IPCAM у Парижі композитора Сержа Провоста та викладача кафедри А. Загайкевич, яка навчалась у студії акустичного моделювання у Франції.

У програму форуму було закладено ряд сюрпризів, серед яких — державний іспит випускників композиторського факультету Національної музичної академії Євгена Дондука, Данила Перцова, Ольги Петруниної, Вероніки Тормахової. Для них вихід зі стін рідного вузу вдало ознаменувався «стартом» міжнародного рівня.

До речі, цьогорічний форум мав помітне жіноче забарвлення. Судіть самі: Марина Денисенко, Олена Волох, Олена Ільницька, Інна Гайдей, Богдана Працюк, Юлія Гомельська, Олена Чиста, Людмила Юріна, Вікторія Польова, Олена Леонова (Україна), Граціела Агудело (Мексика), Шарлотта Зайтер (Німеччина) та ін. Музика цих авторок не тільки вражала витонченістю й романтичністю образів («Гра тіней» О. Волох), сюрреалістичністю звучань («Distanzierend» Л. Юріної), а й глибиною та зрілістю втілення філософсько-етичних тем сучасності, майстерним володінням «вищим пілотажем» серйозної музики — симфонічним мисленням («Memento Vitae» Ю. Гомельської, «Про надію та спокій» О. Чистої, «Інтермецо пам'яті жертв Чорнобиля» Б. Фроляк, «Дзеркало музики» М. Денисенко).

Справжнім «піком» фесту став завершальний концерт, в якому були масштабні симфонічні полотна М. Денисенко, С. Луньова та дві камерні опери: сцена з «Фауста» (за О. Пушкіним) Борислава Стронька та «Час покаяння» Олександра Козаренка (лібрето київського літератора С. Ступака за віршами українських поетів доби бароко). Неабияку мистецьку зрілість виявили молоді автори, музично осмислюючи складні філософські питання, такі, як сенс життя, щастя, вічність і миттєвість буття тощо. У музиці О. Козаренка яскраво й самобутньо відбилося сміливе прагнення поєднати український фольклорний мелос у вокальних партіях із сучасною мовою симфонічного супроводу.

Фестиваль отримав позитивну оцінку його гостей. Тому не дивно, що присутній на ньому литовський композитор Шарунас Накас запалився ідеєю влаштувати у себе на батьківщині форум, цілком присвячений сучасній українській музиці.

Тож сподіватимемося на подальшу ланцюгову «експансію» української професійної музики. Бо вона того варта!

Оголошення

Информация о выпуске инвестиционных сертификатов украино-британского предприятия «Инвестиционная компания «Капитал-Инвест» (с изменениями и дополнениями)

1. ОСНОВНЫЕ СВЕДЕНИЯ ОБ ЭМИТЕНТЕ

1.1. Полное наименование: совместное украино-британское предприятие — акционерное общество закрытого типа «Инвестиционная компания «Капитал-Инвест». Сокращенное наименование: ИК «Капитал-Инвест».

1.2. Взаимный фонд компании: фонд закрытого типа.

2. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

2.1. Наименование: взаимный фонд филиал ИК «Капитал-Инвест». Фонд создан на три года. На баланс взаимного фонда переданы акции компании на общую сумму 90 000 гривен.

2.2. Местонахождение: Украина, 270026, г. Одесса, ул. Бунина, 10.

2.3. Направления совместного инвестирования: морские перевозки, судоремонт, нефтепереработка, оптовая торговля, переработка агропродукции.

2.4. Предмет деятельности: инвестиции в производственную сферу и объекты приватизации.

2.5. На деятельность фонда распространяются ограничения, предусмотренные действующим законодательством.

2.6. Сведения об инвестиционных сертификатах: инвестиционные сертификаты на предъявителя выпускаются в наличной форме, приобретаются за счет средств участников и подлежат свободному обращению. Номинальная стоимость одного сертификата — 1 гривня. Сертификаты выпускаются в виде ценных бумаг достоинством 5 номиналов. Выпуск осуществляется в двух сериях: сертификаты серии «А» обмениваются на приватизационные бумаги по номинальной стоимости; сертификаты серии «Б» реализуются за свободные денежные средства по курсовой стоимости.

2.7. Объем выпуска составляет 675000 сертификатов серии «А» и 675000 сертификатов серии «Б» на общую сумму 1 350 000 гривен.

2.8. Свидетельство о регистрации выпуска № 100/0/95 от 3.05.1995 г.

2.9. Инвестиционным управляющим фонда является ИК «Капитал-Инвест». Зарегистрирована Жовтневым РИК г. Одессы 21.12.1994 г., рег. № 22447026. Адрес: 270026, г. Одесса, ул. Бунина,10. Учредители: АО «Эпсилон», г. Одесса, британская фирма «Principal Enterprises Limited». Разрешение на осуществление деятельности по выпуску и обращению ценных бумаг выдано 27 марта 1995 г., № 610.

2. 10. Депозитарием является Одесский АКБ «Инвестбанк». Адрес: 270012, г. Одесса, ул. Б. Арнаутская, 2-б. Разрешение на депозитарную деятельность № 114 от 30 марта 1995 г.

2.11. Аудитором является ООО «Аудиторская фирма «Авант». Адрес: г. Одесса, Польский спуск, 11. Лицензия АБ № 001808 выдана АПУ 25 сентября 1997 г.

3. ПРАВА ВЛАДЕЛЬЦЕВ ИНВЕСТИЦИОННЫХ СЕРТИФИКАТОВ

Сертификат дает владельцу — участнику взаимного фонда право на получение дивидендов, а также соответствующей доли имущества фонда в случае его ликвидации; владелец сертификата вправе свободно отчуждать его по своему усмотрению.

До уваги акціонерів ВАТ «ВЗП-2»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 30 липня 1998 року о 10.00 за адресою: Київ вул. Смольна, 7.

Реєстрація учасників зборів з 8.00 до 10.00 за місцем проведення зборів.

Порядок денний

1. Звіт правління про підсумки фінансово-господарської діяльності товариства у звітному періоді та основні планові показники діяльності на 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про внесення змін до статуту товариства.
4. Внесення змін до чинних положень товариства.
5. Збільшення статутного фонду і змінення номіналу акцій ВАТ «ВЗП-2».
6. Обрання членів правління.
7. Обрання членів ревізійної комісії.
8. Різне.

З матеріалами порядку денного можна ознайомитися в оргкомітеті за адресою: Київ, вул. Смольна, 7. Тел. для довідок (044) 263-94-67.

Правління ВАТ

Правління ВАТ «АВТОПАРК»

повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 31 липня 1998 р. о 15.00 за адресою: Запоріжжя, Хортицьке шосе, 3.

Порядок денний:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності за 1997 рік.
2. Затвердження статуту товариства.
3. Вибори голови правління, членів спостережної ради та ревізійної комісії.
4. Затвердження внутрішніх нормативних документів.

Реєстрація учасників зборів з 12.00 до 14.30. При собі необхідно мати:
— паспорт або інший документ, що засвідчує особу;
— доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/506 від 31.07.97 р. про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «РОБОС». Юридична адреса: 290021, м. Львів, вул. С. Петлюри, 29/1; банківські реквізити: р/р 467582 у Скнилівській філії ЗУКБ (м. Львів, вул. Виговського, 34).

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/789 від 24.10.97 р. про визнання банкрутом приватного підприємства «Еліс». Юридична адреса: 290069, м. Львів, вул. Шевченка, 362/341; банківські реквізити: р/р 468855 у ЛФАК Електрон Банку (290003, м. Львів, Аеропорт, п/с 1234).

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/791 від 24.10.97 р. про визнання банкрутом приватного підприємства «Форз». Юридична адреса: 290016, м. Львів, вул. Шептицьких, 37/16; банківські реквізити: р/р 3468303 у ЗГРУКБ Приватбанку (м. Львів, вул. Гуцульська, 19, 21).

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська,81) порушив справу №2/74 від 22.12.97 р. про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Самед», юридична адреса: 290013, м. Львів, вул. Новий Світ, 12/1а; банківські реквізити: р/р 00026006302154 у Львівському обласному управлінні Ощадного банку України (290000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 9).

Арбітражний суд Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська,81) порушив справу №2/29 від 19.12.97 р. про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Луц-Кор», юридична адреса: 290054, м. Львів, вул. О. Кульчицької, 1/107; банківські реквізити: р/р 2600930136544 у Залізничному відділенні АК Промінвестбанку України (290007, м. Львів, вул. Листопадового Чину, 8).

Арбітражним судом Львівської області (м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушено справу № 2/790 від 20.11.97 р. про визнання банкрутом товариств з обмеженою відповідальністю «Норма». Юридична адреса: 290000, м. Львів, пл. Кн. Святослава, 5; банківські реквізити: р/р 467022 у Львівській філії КБ «Княжий».

Спеціалізоване об'єднання адвокатів з іноземних справ «Українська правнича колегія»

(адреса для листів: 252025, м. Київ-25, а/с 134/7, тел.: 291-80-21, факс: 291-09-32)

у справах про закордонні спадщини розшукує:

родичів **Стефана ОЛІЙНИКА,** 1909 року народження, який помер у США;

родичів **Теодора ЛЕСНЯКА,** який народився в Стрию 1937 р.;

Валентину МОЛОДОВСЬКУ, Амелію МОЛОДОВСЬКУ, Леоніда МОЛОДОВСЬКОГО, племінниць і племінника Павла ДЗЕНЦІЛОВСЬКОГО, який помер у США;

Іду ДОТТІ, уроджену ФОЛЯК, та її дочок Ренату, 1945 р. н., Даніелу, 1946 р. н., Брунелу, 1948 р. н.;

родичів **Владека ВОЛОСОВИЧА,** який помер у Канаді, батьками якого були Лев ВОЛОСОВИЧ, 1885 р. н., і Теофілія ШПАК, 1904 р. н.

Інформація про перший випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Дніпрорудненський сироробний комбінат»

I. Характеристика емітента

1.1. Відкрите акціонерне товариство «Дніпрорудненський сироробний комбінат» створюється шляхом реорганізації акціонерного товариства закритого типу «Дніпрорудненський сироробний комбінат» згідно з рішенням загальних зборів акціонерів (протокол загальних зборів акціонерів № 6 від 17 квітня 1998 р.). ВАТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» є правонаступником майна та всіх майнових прав і обов'язків АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат».

1.2. Місцезнаходження емітента: Україна, Запорізька область, Василівський район, м. Дніпрорудне, вул. Степова, 2.

1.3. АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» засновано 23.09.95 р. та зареєстровано розпорядженням Василівської державної адміністрації № 79 від 19.10.95 р. Статутний фонд становить 105 140 грн. Під час першої емісії акцій було випущено простих іменних акцій в кількості 30 042 штуки номінальною вартістю 3 грн. 50 коп. кожна на загальну суму 105 140 грн. Випуск акцій зареєстровано 12 серпня 1996 р. Запорізьким обласним фінансовим управлінням, реєстраційний № 142/1/96. Акції випуску сплачено повністю. У власності членів виконавчого органу знаходиться 611 штук простих іменних акцій (2 %).

1.4. Предмет діяльності емітента:

виробництво тваринного масла, цільномолочної продукції, сиру, бринзи, морозива, козеїну, сухого молока та іншої молочної продукції;

виробництво рослинного масла, гідрогенізація жирів, виробництво маргаринової продукції, саломаси, майонезу, олеїну, стеарину, свічок і оліфи натуральної;

виробництво рафінованої олії та жирів;

інші види діяльності, визначені статутом.

У 1997 р. та I кварталі 1998 р. основним видом діяльності емітента була переробка сировини сільського господарства і виробництво з неї продукції. З основних видів продукції виготовлено — 44,4 тонни сиру жирного; 71,1 тонни масла тваринного; 2,4 тонни кисломолочної продукції; 1 228,9 тонни майонезу. Научні дослідження та інвестиції не здійснювались.

1.5. Дані балансу (тис. грн.):

АКТИВ	на 01.01.98 р.	на 01.04.98 р.
1. Основні засоби та інші позаоборотні активи	9999,3	9929,8
2. Запаси і затрати	621,7	635,8
3. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	94,7	135,3
БАЛАНС	***10715,7***	***10700,9***
ПАСИВ		
1. Джерела власних та прирівняних до них коштів	9557,7	9416,7
2. Довгострокові пасиви	—	—
3. Розрахунки та інші короткострокові пасиви	1158,0	1284,2
БАЛАНС	***10715,7***	***10700,9***

Фінансові результати та їх використання за 1997 р. (тис. грн.).:

1. Фінансові результати:

Найменування показника	Прибутки	Збитки
— виручка від реалізації продукції	903,5	—
— податок на додану вартість		149,7
— затрати на виробництво реалізованої продукції		1228,2
— результат від реалізації		474,4
— інші операційні доходи і витрати	27,6	2,5
— інші позареалізаційні доходи і витрати	13,3	53,1
— всього прибутків і збитків	40,9	530,0
— балансовий прибуток або збиток		489,1
— інше використання прибутку		240,6
— непокритий збиток звітного року		729,7

II. Використання прибутку (тис. грн.):

Найменування напрямів	звітного року	минулих років
— виробничий розвиток		23,6
— соціальний розвиток		2,5
— заохочування	85,8	128,4
— інші цілі	154,8	130,6

Показники платоспроможності та фінансової стійкості (на 01.01.98 р.): загальний коефіцієнт покриття —0,62; проміжний коефіцієнт покриття — 0,08; коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) —0,89; коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів —0,12; коефіцієнт фінансової стійкості — 8,33; коефіцієнт мобільності дебіторської заборгованості —0,13.

Баланс за 1997 р., звіт про фінансові результати та їх використання, фінансовий стан підтверджено аудиторською приватною фірмою «Експерт» (ліцензія аудиторської палати № 000126 серія АБ від 14.04.94 р.

1.6. Чисельність працівників станом на 01.04.98 р. —152.

1.7. Професійні дані про керівників.

Генеральний директор — Кочетов Володимир Юхимович, освіта вища, інженер-механік, виробничий стаж 33 роки.

Заступник генерального директора — Приходько Олексій Васильович, освіта вища, інженер-механік, виробничий стаж 23 роки.

Головний бухгалтер — Афанасьєва Надія Андріївна, освіта середня-спеціальна, бухгалтер-економіст, виробничий стаж 30 років.

II. Дані про емісію цінних паперів

2.1. Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів (протокол № 6 від 17.04.98 р.). Мета випуску — формування статутного фонду ВАТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат», що створено шляхом реорганізації АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» згідно з ч. 2 ст. 25 Закону України «Про господарські товариства». При цьому номінальна вартість і кількість акцій ВАТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» дорівнює номінальній вартості та кількості акцій АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» на момент прийняття рішення щодо його реорганізації.

2.2. Здійснюється випуск простих іменних акцій серії А та порядковими номерами з 000 001 по 030 042 в кількості 30 042 штуки номінальною вартістю 3 грн. 50 коп. кожна на загальну суму 105 140 грн. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються. Акції випускаються в документарній формі (шляхом виготовлення сертифікатів простих іменних акцій).

2.3. Для акціонерів АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат», які були такими на момент прийняття рішення про реорганізацію, підписка на акції цієї емісії в кількості 30 042 шт здійснюється шляхом обміну акцій (їх сертифікатів) АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» на акції ВАТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» за таким правилом: одна акція АТЗТ обмінюється на одну акцію ВАТ.

2.4. Обмін проводиться за адресою: Україна, 332226, Запорізька область, Василівський район, м. Дніпрорудне, вул. Степова, 2. Строк та порядок обміну — протягом 10 днів з моменту публікації цієї інформації емітент надсилає кожному акціонеру письмове зобов'язання про обмін акцій АТЗТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат» на акції ВАТ «Дніпрорудненський сироробний комбінат». Початок обміну акцій (сертифікатів акцій) — 01 жовтня 1998 р. Перевищення або недосягнення запланованого рівня передплати не передбачається.

2.5. Акціонери здійснюють право володіння, користування і розпорядження належними їм акціями згідно з законами України «Про цінні папери та фондову біржу», «Про господарські товариства», іншими актами законодавства України. Акціонери мають переважне право на придбання акцій емітента нових випусків.

2.6. Дивіденди з акцій виплачуються за підсумками фінансового року в порядку та в строки, встановлені вищим органом управління емітента. Адреса місця виплати доходів, здійснення операцій і депонування —Україна, 332226, Запорізька область, Василівський район, м. Дніпрорудне, вул. Степова, 2.

III. Чинники ризику:

— наявність боргів і збитків;

— законодавчі зміни економічної та податкової політики держави в бік погіршення становища суб'єктів підприємництва;

— значне зниження платоспроможного попиту на продукцію (роботи, послуги) емітента.

Арбітражний суд Луганської області (348000, м. Луганськ, площа Героїв Великої Вітчизняної війни,3-а) порушив справу № 12/58 б про банкрутство ЗАТ «Алчевський молочний завод», розташованого за адресою: Луганська область, м. Алчевськ, вулиця Толстого, 5; р/р 383103 в Алчевському відділенні УСБ, МФО 304052, код 00444783.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів-10, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/203 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Коммерс» (юридична адреса: м. Львів-37, вул. Грінченка, 8/3; р/р 000467316, в/р 001180605 в Шевченківському відділенні № 6321 Ощадбанку України).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Шановні акціонери ВАТ «Укртрансселектромонтаж»

Правління ВАТ «Укртрансселектромонтаж» повідомляє про проведення річних загальних зборів, які відбудуться 11 липня 1998 р. в актовому залі СШ № 9 м. Фастова (Привокзальна площа) об 11-й годині, реєстрація — з 09.00 до 11.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про роботу товариства за 1997 рік та перспективний план на 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Про внесення змін і доповнень до статуту товариства.
5. Затвердження внутрішніх нормативних актів (положень).
6. Різне.

Учасникам зборів мати при собі паспорт або інший документ, що посвідчує особу.

Представники акціонерів повинні мати при собі доручення на передачу права на участь у зборах.

Правління ВАТ «Укртрансселектромонтаж»

Арбітражний суд Івано-Франківської області (м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу про банкрутство за № 1208/6 від 25.09.1996 р. приватної виробничо-побутової торговокомерційної фірми «Юпітер-II» м. Коломиї (Івано-Франківська область, м. Коломия, пр-кт Відродження, 6/7, р/р 26000099801000 в «Західбудгазбанку» м. Івано-Франківська, МФО 336291, ЗКПО 20549604).

Майнові вимоги кредиторів і заяви санаторів подаються до арбітражного суду у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд м. Києва порушив справу № 2/211-б про банкрутство ТОВ «ЦИТРОН» (юридична адреса: м. Київ, вул. Річна, 4; р/р 26007001181 в Українському кредитному банку м. Києва, МФО 321701, код 24259949). Претензії кредиторів приймають протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 2/391-б по заявлению ГНИ в Суворовском районе г. Одессы о признании банкротом ЧП «Марта», находящегося по адресу: г. Одесса, ул. Ген. Бочарова, 21, кв. 25; р/счет 2468273 в Одесском филиале АО «Укринбанк».

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять свои заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента опубликования заявления по адресу: г. Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Фото з конверта



Грай, гармонь!

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО.

Донецьк.

Запитання по суті

І все-таки ви неповторні!

Останнім часом багато говорять про клонування. Чи справді це можливо: створити копію себе самого або коханої людини?

Галина СЕВАСТЬЯНОВА.

Ялта.



З допомогою клонування не можна одержати точну копію людини, адже душа не успадковується. У тому якраз і весь секрет: у бракові інформаційних можливостей апарату спадковості. Генетична тотожність не відповідає тотожності нейронної системи — отже, особистість не клонується. Буде інша людина, з іншим інтелектом і поведінкою, схожа буде лише оболонка. Втім, якщо у клона інша душа, то й обличчя буде інше. Значить, клонуванням неможливо скопіювати ані генія, ані лиходія.

Астрологічний прогноз

на 15 — 21 червня

ОВЕН. Залишитеся задоволеними стосунками з родичами, сусідами. Не перекладайте всі справи на плечі інших. Протягом тижня будете задоволені тим, як вирішаться особисті справи. З четверга — в центрі уваги. Поїздки та зустрічі будуть приємними і корисними.

ТЕЛЕЦЬ. Захочете побалувати себе, тому оберете приємні заняття, зробите бажані покупки, займетеся саморекламою і менеджментом. Будете приємно здивовані поповненнями в бюджеті. Головне в усьому — не перегнути палицю і не перевитратити гроші.

БЛИЗНЯТА. У вас виникнуть дуже великі бажання. Однак ви спробуєте задовольнити їх. У середу або п'ятницю пощастить завдяки зв'язкам і старим добрим знайомим, у четвер і неділю — завдяки щасливій випадковості. Наприкінці тижня подякуйте тим, хто добре до вас ставиться і безкорисливо допомагає.

РАК. Нарешті порадуєтеся приємним подіям у особистому житті й забудете про неприємності. Вівторок — важкий день. У неділю будуть подарунки і вам поталанить. Добре цей тиждень присвятити відпочинку і спокійній роботі, щоб підбити підсумки і набратися снаги перед новим життєвим циклом. Підтримуючи всіх, хто потребує допомоги, дістанете належну компенсацію.

ЛЕВ. Непоганий тиждень, який скрасить минулі невдачі. У вівторок і середу спробуєте реалізувати багато планів, але з вашої ж провини підсумок буде малорезультативним. Внаслідок цього можете розчаруватись у приятелі. У неділю потрапите в приємне товариство. Не переоцінюйте ситуацію — підмочите репутацію.

ДІВА. У понеділок можна підбити підсумок того, що зроблено. Хоча й користуватиметеся увагою і підтримкою з сторони, всі успіхи багато в чому грунтуються на вашій розсудливості. Ваша схильність відволікатися на сторонні заняття викличе необхідність рівномірно розподіляти час. Неділя — чудовий день для взяття шлюбу і поїздки за кордон.

ТЕРЕЗИ. Ви, врешті-решт, знайдете спільну мову з тими, від кого залежатиме. Повинні бути гарним дипломатом і фінансистом, оскільки прагнутимете за один тиждень зробити декілька значних справ. Вам допоможуть зв'язки.

СКОРПІОН. Ви матимете задоволення в коханні й творчому зв'язку, а також від дітей, гарного відпочинку і свята. Можливо, отримаєте кредит. Великі бажання і відсутність почуття міри можуть призвести до погіршення здоров'я. У вівторок і середу можете потрапити в критичну ситуацію, але неприємностей уникнете.

СТРІЛЕЦЬ. Захочете переключитися на неважку і чисту роботу. Не пов'язуйте свої проблеми з конкретною людиною. Особливо в тому разі, якщо залежите від його намірів щодо вас. Важливо зберегти повагу тих, хто суперничає з вами. Скористаєтеся нагодою в четвер, п'ятницю і неділю.

КОЗЕРІГ. Все складатиметься без зайвих клопотів. Не зіткнетеся з труднощами при складанні іспитів. Короткі поїздки принесуть радість і прибуток. Будете мати справу в основному з приємними людьми. З неділі добре піти у відпустку. Паперову справу почніть у вівторок або п'ятницю.

ВОДОЛІЙ. Покриєте витрати і будете задоволені нинішніми, оскільки підуть вони на приємні справи. Велике значення будете надавати комфорту. Ви схильні ставити дітям і коханій людині високі вимоги, тому у вівторок і середу будете незадоволені їхньою поведінкою. Та пізніше будете ними задоволені.

РИБИ. Перебуватимете на піднесенні, тому зумієте піднести настрій будь-кому. Буде чимало любовних, дружніх зустрічей. Та не вимагайте багато від оточення, є ризик переоцінити власний авторитет. Щоденні справи сприймете легко і навіть безтурботно.

Жартома про серйозне

Шукайте жінку. Істина в ній

- Її постійною точкою опори була чоловікова зарплата.
- Так часто розлучалась, що забула, на кого подавати в суд на аліменти.
- Її недоліки засліплювали очі підлеглих чоловіків.
- Вітер в голові часто збивав її з орієнтиру.
- Відмовилася від щастя, коли дізналася, що в нього дружина і троє дітей.
- Він наступав на корки, а дружина — на горло.
- Відкрила перед начальником душу, а він видав їй преміальні.
- Побутова травма: дружина вдарила макогоном.
- Одним жінкам сльози прочищають думки, іншим — змивають косметику.
- Якщо змінилася жінка — чоловік приніс зарплату.
- На її роботі було все так гладенько, що не згледілась, як посковзнулася.

Аркадій ВЛАСЮК.

Дядьковичі
Рівненського району
Рівненської області.

Народний календар

14 ЧЕРВНЯ — Харитона. Якщо йтиме дощ, то до кінця місяця, а коли сонячно, то на добрий налив колосся.

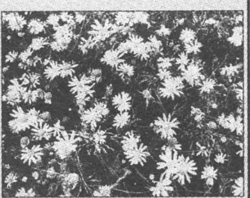
16 ЧЕРВНЯ — Луки. Південний вітер — для яровини добре, а коли з північного заходу — на сльотаве літо.

17 ЧЕРВНЯ — Митрофана. На Поліссі сіяли гречку й льон.

Прикмети червня:

- Чистий захід сонця — на суху погоду, якщо з'являється зелений промінь, то наступний день буде сонячним.
- Вода потемніла в річці — перед грозою.
- Трава у червні починає сохнути — на дощове літо.
- Горобці зранку купаються в пилюці — по обіді буде дощ.
- Коли листя клена починає «плакати», то через три-чотири доби збереться на дощ.
- Петрівка, Петрів піст. Початок Петрівки припадає на перший після трійчанського тижня понеділок і триває до 12 липня. Це один з найкоротших, але такий, що не регламентується особливими заборонами, постів. Скоромину все-таки вживати можна. Очевидно, це пов'язано з важкою працею — сінокосом. На Петрівку припадають найдовші дні. Згадаймо пісню:

Мала нічка-петрівочка,
Не виспалася дівочка...



Це цікаво

Природа нам сама підкаже

Наші кольорові уподобання залежать від багатьох факторів — віку, настрою, погоди, здоров'я. Але у кожного з нас є свій глибинний колір і ми його несвідомо, інтуїтивно відчуваємо. Це не означає, що кожний приречений любити і носити один-єдиний колір.

Наприклад, тим, хто народився у березні—квітні під час весняного рівнодення під знаком Овна, притаманний червоний колір, пурпуровим відтінком він повернеться у жовтні—листопаді у знаку Скорпіона, темно-червоним достиглим плодом.

На зміну світло-зеленому весняному кольору Тельців прийде темна зелень осінніх Терезів. Саме такий колір люблять народжені в ці пори року. Близнюкам притаманні всі кольори райдуги, адже червень радує нас барвистістю і різнобарв'ям. Чи не тому через півроку Стрілець прагне знову воскресити всі святкові барви літа? Раки полюбляють голубий, а Лев — оранжевий, жовтий, золотий, білий. У цьому знаку сонце святкує свій колір. Недарма кажуть, що народжені у серпні з легкістю носять царські кольори. Діва одягає всіх у синє. Козеріг любить строгі кольори — білий, чорний, бузковий. Водолій обожнює найгустіший із фіолетових та інші складні кольори. Риби віддають перевагу всім переливам синьо-зелених відтінків.

Вибираючи нову сукню, уважно поставтеся до дивовижного різноманіття барв оточуючого нас світу. Але не забудьте прислухатися до власної інтуїції, адже це підказка самої природи...

Антоніна ПЕРЕКРЕСТОВА,
дизайнер.

Київ.

Тут тіло й душа одпочинуть...

Оздоровниці

У ВІДОМОМУ далеко за межами України санаторії «Поляна» лікують не лише фізичні недуги. Неповторні карпатські краєвиди, заспокійлива мелодія гірських ручаїв — наче бальзам на душу.

Санаторій розташований у зоні бальнеологічного курорту, за десять кілометрів від міста Сваляви — важливого залізничного вузла, у долині річки Пінії (басейн Латориці), на висоті 300 метрів над рівнем моря. Мінеральні води курорту відомі своїми лікувальними властивостями із шістнадцятого століття. Їх здавна почали розливати й експортувати, вони били рекорди на міжнародних виставках у Відні й Парижі...

— Не втратили ці справді цілющі дари природи своїх властивостей і тепер, — переконаний головний лікар санаторію, кандидат медичних наук Борис Марусанич. — Швидше навпаки. У комплексі з іншими процедурами вони повертають здоров'я тим, хто скаржиться на патологію шлунково-кишкового тракту, порушення обміну речовин, хворіє печінкою, цукровим діабетом легкого та середнього ступенів. Мінеральні води, близькі за складом до боржомі, використовуються як для пиття, так і для ванн та інших методів гідротерапії. Зокрема, мінеральна вода «Поляна купіль» нейтралізує кислотність шлунка, нормалізує кров, позитивно впливає на вуглеводний та жировий обміни. До послуг наших гостей: ванни, інгаляції мінводами, душі — циркулярний, віялоподібний, Шарко, аплікації озокериту, електротерапія, мануальна, аерозольна терапія, акупунктура, масажі рефлексогенних зон. Приємним доповненням до лікування й відпочинку можуть стати туризм, кінний спорт, а взимку — лижні прогулянки та катання на санях: неподалік, на перевалі Уклин — лижна база з підйомником.

Ще одна приваба санаторію: розташований він оддалік від гамірних місць й оточений мальовничими горами.

Вартість путівки на 24 дні у двомісному комфортабельному номері — 660 гривень. Проте можна придбати їх і на менші терміни: на 12, 16, 18 днів, до того ж, безпосередньо і в санаторії.

Адреса «Поляни»: 295342, Закарпатська область, Свалявський район, село Поляна. Телефон (233) 2-16-02. Їхати залізницею до Сваляви. Санаторій до приходу поїздів присилає свій автобус.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

ВІД РЕДАКЦІЇ. **Для передплатників газети санаторій «Поляна» виділяє путівку на 24 дні (читацька лотерея «ГУ-98»).**

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54;
ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 235352.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311111.

1 2 3 4 6 7 8 9 0